Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Tu microfilms trường Đại Học Cornell

NAM THỨ MƯỜI SÁU — SỐ THỨ 3304 MỖI SỐ : 0$04 NGÀY CHỦ-NHẬT 25 MARS 1928

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 6279

GIÁ MUA BÁO

	1 tháng	3 tháng	6 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao-Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	8$00	4$00	2$00	1$00
	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Bạn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
63, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : T. E. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion . . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$10 la ligne

Sự học của con trẻ ở chốn thôn-quê

Chẳng cần phải nói thì tưởng ai cũng đã biết sự học của con trẻ là cần kíp biết dường nào! cái nghĩa-vụ cho con đi học là một cái nghĩa-vụ thứ nhất của người làm cha mẹ, lớn lao mà quan trọng biết dường nào! sự học là cái thìa khóa để mở cuộc sinh-hoạt cả một đời người ta; người mà không học thì suốt đời mở-mịt như xầm đi đêm, có mất cũng mù, có tai cũng điếc; kẻ tài-tuấn thông minh cũng không làm sao mà phát-triển hết được cái năng-lực tiềm tàng, cái khiếu khôn bưng bịt, không thành được cái khí-cụ vĩ-đại mà làm nên những sự-nghiệp có ích cho xã-hội nhân-quần; kẻ tư-chất tầm thường thì cứ chung u dẫn độn ươn hèn, phẩm hạnh không mài dũa được chút nào, tài nghệ không luyện tập được chút nào, đem cái thân bẩy thước vào cái vòng sinh-nhai trần ngựa; ấy người ta phải cần có học như thế; mà nói học thì cái tuổi học chính ngay từ cái tuổi đồng-ấu không có thể bỏ qua. Tục-ngữ ta đã có câu: Bé chẳng vin cả gãy cành. Người ta lúc bé là cái lúc non đương lặng, suối đương trong chưa có cái vẩy bẩn rồi gì ám mờ, chưa có cái tập-quán xấu-xa gì dây vẩy, lúc ấy là lúc có thể luyện tài tu đức được dễ gom góp dành dụm thành được cái lưng vốn tức dụng mà mở-mang cái công-nghiệp, gây dựng cái vận-mệnh về sau; cái thì giờ qui báu ấy mà để bỏ hoài bỏ phí đi mất rồi, thì những cái thì-giờ bỏn vẫn thực sau này cho đến cái thì-giờ bạc tóc long răng, năm kể miệng lỗ, còn có lúc nào là lúc luyện tài tu đức được nữa; mà đã không luyện được tài, tu được đức, thì làm một con người vô đức vô tài, ngu ngoan đần-độn, chẳng bõ chi sâu mọt cho xã-hội, ô-nhục cho giống nòi. Người làm cha mẹ có bụng thương con, ai lại chẳng muốn cho con khôn lớn nên người, mà muốn cho con khôn lớn nên người, thì ai lại có con không dạy, để vậy mà nuôi, ai lại chẳng kiếm chỗn tìm nơi cho con được tập bạn theo thầy, chuyên cần học nghiệp. Suy cái lòng cha mẹ mong con, thì như người xưa đã nói: Nuôi con trai không dạy không bằng nuôi con lừa, nuôi con gái không dạy không bằng nuôi con heo, con mình để rứt ruột ra mà đến nỗi không bằng cả con lừa con heo thì có ai chịu cam tâm như thế; cho con hòm vàng không bằng dạy con quyển sách; phàm người làm cha mẹ, trừ ra gặp phải cái cảnh nghèo ngặt deo-neo, kiếm chẳng ra rả chẳng thấy, ai cũng cố để dành ăn nhịn, cầu cho con ăn học, không tiếc gì tiền của, không quản gì công-phu.

Không nói ở những nước văn-minh tiến-tiến, lấy sự học là một cái nghĩa-vụ làm dân, con em đến tuổi học mà không cho đi học thì người cha mẹ phải chịu trách phạt, người ta phải cần cho con đi học đã đành; ngay ở nước ta đây thì sự học cũng vẫn thấy bam thấy thiết nhiều, cha mẹ cũng vẫn thấy cần cho con đi học lắm; ở những chỗ tỉnh-thành đô-hội, sẵn trường học, sẵn thầy dạy thì thật ít thấy nhà nào còn có những đứa trẻ lên bảy lên tám mà không đi-a được năm ba chữ vẫn quốc-ngữ, cũng lẽo-đẽo một ngày hai buổi, cắp sách những nhà ở tận tích-hãng cùng thôn, đi hàng mười lăm hai mươi cây lô-mét mới tới được chỗ có trường có thầy, mà nhà nào sức còn lo nổi, cũng lắng gồi gạo bị tiền lưng, chịu ơn nhờ vả với những kẻ quen người thuộc, tìm một chỗn ở đâu cho con theo việc bút nghiên, vất-vả không có nề, tốn kém không có ngại. Coi thế thì biết người mình cũng vẫn ham học thiết học lắm, các nhà cha mẹ cũng vẫn chịu khó cho con đi học lắm; sự học ở trong xứ mình chưa được phổ cập, có lẽ nào đổ tội được cho người mình ham học thiết học, các nhà cha mẹ không chịu cho con đi học nhiều du?

Có một điều là học thì phải có trường có thầy, không trường không thầy thì dù ham học thiết học đến đâu cũng chẳng làm sao mà học được. Ở nước ta bây giờ, chính-phủ tuy cũng hết sức lo toan về việc học, mỗi năm mở thêm mãi ra biết bao nhiêu trường, tuyển thêm mãi ra biết bao nhiêu thầy, mà xem ra các chỗn thôn-quê, trường vẫn còn ít, thầy vẫn còn thiếu; muốn cho con đi tới chỗ có trường có thầy mà học, thì mấy nhà có được sẵn cơm sẵn tiền; muốn tự mở lấy trường, tự đón lấy thầy, thì vì cái thể-lệ lập trường tư phải xin phép, phải khai bảo, phiền phí lôi thôi, dân-giả quê mùa lại lấy làm ngại-ngùng e sợ, thành ra muốn học mà không được học, thiệt-thòi riêng cho con trẻ chốn thôn-quê. Nay chỉ xin chính-phủ nới rộng cho cái thể-lệ lập trường tư, cho dân được tùy tiện mở trường đón thầy cũng như sự học chữ nho ngày trước, thì con trẻ nhà quê mới đều theo học, sự học trong nước sẽ phổ-cập được mau vậy.

T.

Vô-tuyến-điện

Ngày 21 Mars 1928

Nước Pháp

Cái vấn đề tiền tệ

Nhà Pháp quốc ngân hàng báo tin rằng trái với mọi tin nhất là tin ở ngoại quốc, việc MM. Rist và Quesnay hội nghị với nhau ở New York bảy giờ, không quan hệ gì đến việc tiền frans cả.

Nước Đức

Việc mấy viên kỹ sư bị bắt

M. de Brokdorff-Rantzau, đại sứ ở Đức vẫn bị giam.

Việc bảo cử

M. Marx tuyên bố rằng đến ngày 20 Mai này sẽ bảo cử nghị viện.

Hội đồng điều tra về cuộc Âu chiến mới rồi

Ban hội đồng riêng về cuộc Âu-chiến mới rồi, làm việc đã mấy năm nay, có soạn các giấy má cộng 30 quyển, mới đây đăng thanh công-nhận rằng cuộc thất bại của Đức trong năm 1918, là vì Đồng-minh thắng lợi về đường binh vụ, và đường kinh tế. Thế là từ giờ mất hẳn cái chuyện « đánh trộm » mà đảng quốc-dân vẫn đồn xưa nay.

Nước Anh

Các đồn vô tuyến điện

Hội đồng nước Anh lại phòng thương mại quốc tế vừa chuẩn một tuyến-điện, để thông tin với ngoài Âu-châu, thì các đồn sẽ riêng, chỉ khi nào tiền nước cao quá, thì nhà nước mới phải can thiệp vào.

Nước Lỗ-mã-ni

Một nhà hóa học Nga bị bắt

M. Bernsberg, nhà học nước Nga bị bắt về tội thám thính ở Lỗ-mã-ni.

Hoa-kỳ

Việc vô tuyến điện

Hội *International Téléphone C°* đã họp với hội *Compagnie Mackay*. Hội mới ấy sẽ xin phép chính phủ Anh dựng một đồn và tuyến điện ở Londres, nếu không được phép thì sẽ xin với nước Pháp.

Một cuộc đấu xảo

Tại New York, Madame Claudel, là vợ quan đại-sứ ở Pháp, đã làm lễ khai một cuộc đấu xảo về kỹ-nghệ tơ-lụa Pháp.

Số chi tiêu của bộ hải-quân

Ở Washington có tin rằng ban tài chính đã đệ trình nghị-viện số chi thu của bộ hải quân về năm 1929, các khoản cộng là 350 triệu dollars, tính ra tăng hơn năm 1927 là 20,380,000 dollars.

Ban tài chính đã ưng-chuẩn một khoản là 2 triệu dollars, để bắt đầu đóng hai chiếc khinh khí cầu, phí tổn mất tám triệu, và có thể chở được 100 người. Các sở chi tiêu dự tính có thể đóng được 274 chiếc tàu bay trong những năm 1928 và năm 1929.

Thụy-sĩ

Hội Vạn-quốc

Tây-ban-nha công bố rằng lại vào chân Vạn-quốc.

Nhật-bản

Việc đường hỏa-xa Đông-thiết-lộ

Quan tổng-lý tài-chính nội-các, và mấy quan thương-thư đã họp để xét các khoản cần ở trước bàn về việc mua đường hỏa-xa Đông-thiết-lộ, và việc Nhật-bản cho chánh-phủ Xô-viết vay tiền.

Vì việc lấy khó thi-hành, nên hội-đồng các quan thượng-thư không ưng chuẩn các khoản.

Việc thương mại ở Trung-hoa

Chánh-phủ dự bị để tăng số ủy-viên thương-mại ở Trung-hoa, và chánh-phủ đã ra lệnh cho các quan lĩnh sự hãy tỏ cái ý kiến về các phương sách tiện thành cho việc thương-mại ở Trung-hoa.

A. R. I. P.

Việc Trung-hoa

Ngày 23 Mars 1928

MỘT TIN RÚT VỀ

Trương-thiệu-Tăng

Bắc-kinh — Trương-thiệu-Tăng là tổng lý tòa nội-các trong năm 1923, bị giết ở Thiên-tân trong một nhà con hát.

Chính sách của Trương tác-Lâm

Bắc-kinh. — Trương-tác-Lâm đã họp lính đặt các hộp đen ở các thành phố và ở các thôn xã để nhận đơn của dân.

Tình hình chiến sự

Bắc-kinh. - Quân sản đảng quốc-dân bị bắt; quân khai thế công phải lui trong tỉnh Hà-nam.

A. R. I. P.

HÀI ĐÀM

[illegible] người ta thường hay gọi là Bóng đểu. Vậy Bóng đểu có thật không? Có lẽ có thật. Hôm nọ một đứa nữ-tỳ nhà bà Hàn kia đang đêm kêu rú lên là có Bóng đểu, mà lạ nhất là giữa khi Bóng đểu, trần mặt nó lại như người bị bắn trái sáu.

Bà Hàn nghe tiếng kêu, không kịp xỏ giầy, tất-tả nhảy xổ vào mà hỏi rằng :

— Mày thấy cái gì?

Đứa nữ-tỳ hốt-hoảng nói :

— Con bị Bóng đểu, rõi nó chạy vụt về phía kia!

Bà Hàn nhìn theo một chỗ hơi tối-tối. Ông Hàu vội lên tiếng mà rằng :

— Ta vừa thấy cái Bóng chạy vụt qua chỗ này, nó đi về phía chuồng tiêu, không biết Bóng ông hay Bóng bà nào vậy.

T. S.

Thế giới văn-minh sử

(Tiếp theo)

XXVII — Auguste hoàng-đế

Ông César tuy chết, chính-thể cộng hòa cũng không khôi phục lại được. Một người tướng của ông là *Antoine*, bấy giờ đương làm thống-lĩnh, chiếm lấy quyền chính, rồi truy nã bọn giết ông César; bọn này phải trốn ra khỏi thành La-mã. Thế là ông ấy nhất-thống, ai nấy đều tưởng ông sẽ được kế-tiếp mà chuyên quyền. Không ngờ lần thì một người cháu ông César tên là *Octave* mới có mười tám tuổi cũng xuất hiện ra. Mấy viên nguyên-lão như ông Cicéron có ý bênh vực cho ông, bởi vậy Antoine cũng phải nhường ít quyền cho ông.

Cả hai người bấy giờ bèn trù đặng nguyên-lão; bắt đầy hơn một trăm người, thường tiền cho người nào giết được kẻ có tội. Chính ông Cicéron vì công-kích Antoine kịch-liệt, lần bị thành La-mã chạy trốn bị giết chết; vợ Antoine là nàng Fulvie cắt lưỡi ông, đang đánh trong lên chỗ diễn đài.

Bấy giờ bọn giết ông César trước họp nhau lại ở đất Macédoine do Brutus và Cassius quản-cấu, hai người bèn cùng nhau đi đánh bọn ấy, phá tan ở trận *Philippes*, thế là đảng cộng hòa tuyệt-duyệt.

Hai người mới chung nhau chia đế-quốc. Octave khôn ngoan hơn nhận phần Tây-phương và trở về La-mã; Antoine vì ham mê cuộc vui chơi nhận phần Đông-phương, ở lại thành Alexandrie với nàng Cléopâtre. Vì đam mê nàng, mới lần lần cho nàng cả các vùng đất tự-so ho Dardanelles đến sông Euphrate, lại muốn bắt cả nguyên lão viện La-mã cộng nhận việc sắc đất ấy. Người La-mã thấy thế rất bất bình, Octave bèn thừa hội công-kích, cho phơi ngón lên rằng nàng Cléopâtre muốn chiếm dần dần cả đế-quốc La-mã đâu chẳng nỗi đau, nên khi ông Octave khai chiến với Antoine thì hầu hết thảy đều nô nức theo cả.

Trận thắy-nhiễu Actium (ngày 2 tháng 9 năm 31) ở trên bờ bể phía tây xứ Epire là trận hai người Antoine và Octave, tranh nhau đế-quốc. Khi hai bên đánh nhau chưa phân thắng-phụ thì bỗng đâu các chiến-thuyền Aicập, theo lệnh nàng Cléopâtre, quay buồm chạy trốn. Antoine không muốn bỏ nàng, bèn chạy theo bỏ mặc quân lính đấy. Bọn này đầu hàng. Thế là Octave được trọn, bèn đuổi theo Antoine đến tận Ai-cập, nàng Cléopâtre sai người nói dối tình-nhân rằng đã tự-tử rồi, Antoine bèn chết theo. Nàng bấy giờ cũng muốn sám dỗ Octave, nhưng phẩm thì xuân-xanh đã quá, phẩn thì Octave không thiết, nên biết thế không thoát khỏi rồi như, bèn để cho một con rắn độc cắn tay chết. Nước Ai-cập phải thần phục nước làm một tỉnh La-mã.

Bấy giờ ông mới có ba mươi hai tuổi.

Ông bèn kế-tiếp ông César mà thi-hành nền đế-chế, nhưng ông cứ để nguyên cái hình thức và danh-hiệu của cộng-hòa chính-thể cũ, chỉ mượn pháp luật mà giữ lấy các quyền chức. Ông cũng không hỏi han gì đến nguyên-lão-viện và các dân-hội; ông lại lập ra một vương-hội (conseil du prince) gồm các người vào bè ông chọn trong hàng nguyên-lão hoặc trong các dân-hạng khác để làm cơ-quan trọng-yếu nhất trong việc chính-trị; các tỉ-mỉnh coi việc cai trị trong đế-quốc cũng ở dưới quyền ông. Cũng như ông César, ông giữ lấy cả các trọng-chức : nghiệp-chính suốt đời, thống lĩnh đại-giáo-chủ, thứ nhất là cái huy-hiệu và quyền-lực ngôi hoàng đế; ông lại còn lên cao một bực là ông tự xưng là Auguste là cái huy-hiệu vốn dành để gọi các thần.

Ông lại chỉnh-đốn lại nền tài-chính : đặt ra hai thứ thuế mới : thuế một phần trăm đánh các hàng hóa bán và thuế năm phần trăm đánh các sản-nghiệp ăn thừa-tự, các thuế ấy bắt kỳ người La-mã, người Ý-đại lợi hay người các tỉnh đều phải chịu cả.

Thành La-mã bấy giờ cũng mới có cái hình-thức tự-do của. Thành ấy chia ra làm mười bốn hộ và có các quan do nhà vua bổ ra coi-trị.

Nước Ý-đại-lợi cũng chia ra làm 11 tỉnh, do các quan thống-đốc coi-trị và phải theo mệnh-lệnh nhà vua. Các đường xá sửa sang lại rộng rãi để cho chiến cụ cho việc giao-thông được tiện-lợi và nhờ đó mà quyền trung-ương được vững vàng.

Cũng theo cách ấy, cả đế-quốc chia ra làm 18 tỉnh. Mười tỉnh thuộc quyền viện nguyên-lão thì đặt quan thống-lĩnh do viện nguyên-lão cử đi cai-trị, nhưng các viên ấy cũng do nhà vua lựa trước, còn làm lần lần thuộc thẳng quyền nhà vua thì do các viên khâm-phái cai-trị. Ở những tỉnh, như ở thành Lyon bên Gaule, lại có đặt ra tỉnh-hội (assemblées provinciales) gồm đại-biểu các thành-thị tới, hàng năm họp lại để tuyên-thệ trung-thành với nhà vua, nhưng cũng được quyền tỏ ý-kiến về sự hành-vi của các quan lãng-đốc; nhiều khi vua Auguste xét nếu cái điều kêu ca là có cớ thực thì vua cách chức các quan ấy đi.

Vua Auguste lại sửa sáo đến đài các tỉnh lắm. Trong mười một năm, ông đi kinh-lý các nơi để xem xét dân tình, làm thêm đường xá, tỏ cách việc binh-chinh, đến các nơi cương-giới để dự-phòng, nhờ thế mà trong bốn thế kỷ về sau này, đế-quốc được yên ổn và không chỗi lại với cuộc xâm-lăn của các rợ Nhật-nhĩman. Cái thời-gian ấy đã để cho đạo Thiên-chúa phát-hiện ra mười bốn năm trước khi ông mất, được truyền-

(Còn nữa) Hải-Lụng

Không-tử gia-ngữ

IX

Vua Ai-công nói :

— Nói phải lắm! Nếu nhà thầy không phải là người hiểu thì khi nào quả-nhân được nghe câu nói ấy. Tuy vậy mà quả-nhân sinh ở trong thâm-cung, nuôi bởi tay một người đàn-bà, chưa từng biết thương, chưa từng biết lo, chưa từng biết nhọc, chưa từng biết sợ, chưa từng biết nguy, e không đủ sức mà làm theo lời dạy và nắm-nghi này, biết làm thế nào?

Đức Không-tử đáp rằng :

— Cứ như lời nói ấy thì nhà-vua đã biết sợ rồi. Kinh nói rằng : [illegible] nhân không mà mang được trí người. Nhà-thầy cứ nói cho quả-nhân nghe.

Đức Khổng tử nói :

— Trong khi nhà-vua bước vào nhà tôn-miếu, theo phía tay hữu, nơi bệ mà trèo lên thềm, ngẩng nhìn cái xà nhà, chỉ nhìn cái chiếu giải, đồ-dạo vẫn còn cả mà không trông thấy người đâu, bấy giờ nhà-vua nghĩ sự thương thì tự-khắc sinh lòng thương vậy. Mới sáng đã thức dậy, chỉnh-tề mũ áo, đến khi sáng rõ ra coi triều, thường ngồi đến những sự nguy nan, vì nếu một việc gì sai lầm thì tức là cái mối loạn vong, nhà-vua sử như thế mà nghĩ sự lo tới tự khắc phải sinh lòng lo vậy. Một trời mới mọc, đã ngồi xét việc chính-trị, cho đến khi mặt trời đứng trưa, Con chưa sáo nước chưa nhẩu đến chiều thì lấy lễ-nhượng mà tiếp-đãi, giữ sao cho được trịnh-trọng uy-nghi, nhà vua sử như thế mà nghĩ sự nhọc thì tự khắc biết có điều sự vậy. Ôi! Vua vì như thuyền, dân vì như nước, nước để chở thuyền mà cũng có khi làm đắm thuyền, nhà vua sử như thế mà nghĩ điều nguy thì biết có điều nguy vậy. Nhà vua đã hiểu rõ năm điều ấy, lại lưu ý về ngũ-nghị một khai tài về việc chính trị, chẳng tránh khỏi được những sự sai lầm vậy.

Vua Ai-Công lại hỏi đức Không-tử rằng :

— Dám hỏi cách dùng người nên thế nào?

Đức Không-tử đáp rằng :

— Người nào giỏi về việc gì thì nên dùng về việc ấy. Các dùng những người nhanh nhẩu, chớ dùng những người cần-cẩn, chớ dùng những người liến-thoắng. Dùng người nhanh nhẩu, thường hay tham lắm; dùng người cần-cẩn, thường hay rõi-loạn; dùng người liến-thoắng, thường hay gian-dối. Bởi vậy cho nên cái cung đến rồi sau mới cần bay, kẻ sĩ tất

phải thành thực rồi sau mới cầu thị-trí vậy. Nếu không thành thực mà cứ nhiều thì-lại thì vì như giống ăn lang, a chớ bắn gần.

Vua Á-công hỏi đức Khổng-tử rằng:

— Quả nhân muốn tăng nước nhỏ mà có thể giữ được; nước lớn mà không ai dám đến đánh thì phải làm như thế nào?

Đức Khổng-tử đáp rằng:

— Giữ-sử nhà-vua giữ được cho trong triều-đình có lễ, trên dưới biết hòa-thân nhau thì thiện-hạ trăm họ đều là đất nhà vua cả, còn ai dám đến làm phản mà bỏ đi các nơi, ai cũng là bề thần với nhà vua cả, nhà vua còn sang với ai mà giữ nước.

Vua Á-Công nói:

— Nói phải lắm!

Bấy giờ vua Ai-công liền bắt cái lệnh cấm ở các nơi nói dối và bỏ cả thuế sản ô tùng thuế chợ, để gian-ảo cho thêm họ.

(Còn nữa) Nguyễn-đỗ-Mục

Tin sau cùng.

Một tin về tàu bay của đại tá Antoinat

Phi hành đại tá Antoinat đã lại cáo các tin tức về việc rải ro của tàu bay Georges Guynemer. Ở Syrie, khi tàu xong đâu rồi, sắp khởi hành đi Gabès, tàu bay vẫn còn ở dưới đất thì bánh xe thụt vào một cái hố ở giữa chỗ cát mềm không trông thấy. Ở đây tàu không tài nào chữa được.

Anh động tàu ngầm mới

Có tin rằng ngày 19 mai, 19 juin, và 19 Juillet mỗi ngày nước Anh sẽ hạ thủy một cái tàu ngầm.

Tuần dương hạm Jules Michelet ở Phi luật-tân

Tuần-dương-hạm Jules-Michelet tới Manille ngày thứ năm. Quan Toàn-quyền sẽ đặt tiệc khoản đãi quan thủy đô-đốc Stolz, và bộ tham-mưu trên tàu. Trong khi tàu ở Manille kiểu-dan Pháp sẽ đại tiệc nghênh tiếp.

A. F. P.

VIỆC HANOI

Khởi : tiết

7 giờ 24 độ
15 giờ 28 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	10 $ 50
— nhì, —	9 50
— ba, —	8 50
Thóc hạng nhất	6 00
Tấp ngô	5 30

Giá bạc. — Kể từ ngày 24 Mars 1928, giá bạc ở kho Nhà nước định là 13 f. 08 :

Thời giá quốc tế :

Ngày 20 Mars 1928

3 f.	hoàn đàn	77 1.40
3 f. 1/2	hoàn đàn	90 f. 90
4 f.	vĩnh viễn	1917 781.85
5 f.	»	1918 74 4.20
6 f.	»	1920 991.47
5 f.	hoàn đàn	1926 1051.00
4 f.	»	1925 107. 50

Ngày 23 Mars 1928

3 f.	vĩnh-viễn	67 f. 55
5 f.	1915-1918	88 f. 40

Tin tàu. — Tàu « *Claude Chappe* » mang thư sang Pháp, đến ngày 29 mars, hồi 5 giờ, rồi ở Haiphong chạy Tourane, Qui-nhơn và Saigon.

Tới Saigon sẽ chuyển sang tàu « *Porthos* » đến ngày 3 avril rồi khởi-hành sang Pháp.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe-lửa 28 mars, hồi 8 giờ tối.

Quan Toàn-quyền Monguillot về Hanoi — Quan quyền Toàn-quyền Monguillot cùng với quan hầu là đại-tá Barrault ở Saigon ra đã tới Huế lúc 10 giờ sáng 23. Sáng mai, ngài sẽ về tới Hanoi, đi chuyến xe lửa đêm ở Vinh ra.

Quan Thống-sứ tiếp các quan thuộc-sở. — Sáng nay, hồi 9 giờ quan Thống-sứ Auberi đã tiếp các quan thuộc-sở sẽ lại đại diện ngài, theo thứ-tự như sau này :

Quan Tổng Thanh-tra thuộc-địa, thanh-tra sự kiểm-soát tài-chính ;

Các quan trong hội-đồng chính-phủ có mặt tại Hanoi ;

Quan Học-chính tổng-thanh ;

Quan Tư-pháp tổng-thanh ;

Quan Tài-chính tổng-thanh ;

Quan Công-chính giám-đốc ;

Quan chánh Nội-các ;

Quan chánh sở Y-tế ;

Quan Thương-chính tổng-thanh ;

Quan chánh sở Nông-lâm mục-súc ;

Quan Bưu-chính tổng-thanh ;

Quan chánh sở Canh-nông và Mỹ-thuật ;

Các vị đại biểu của Trung-kỳ và Bắc-kỳ tại thượng hội-đồng thuộc-địa ;

Quan chánh văn-phòng quan Toàn-quyền ;

Các ông hội-trưởng phòng Thương-mại Hà-nội và Haiphong ; ông hội-trưởng phòng Canh-nông Bắc-kỳ ;

Quan tổng-đốc Hoàng-trọng Phu tỉnh Hà-đông.

Hội-đồng Bảo-hộ ;

Quan chánh án tối cao và các vị có chân trong tòa Thượng-thẩm ;

quan Chưởng-lý ;

Các quan chức trong tòa án Cai-trị ;

Quan Bảo-hộ và hội-đồng thành-phố Hanoi ;

Quan Thị-trưởng Haiphong ;

Toàn-quyền ;

Quan Biện-lý cùng các quan trong tòa sơ-thẩm Hanoi ;

Quan Đồng-lý phủ Toàn-quyền ;

Quan Đồng-lý phủ Tổng-sứ Bắc-kỳ ;

Các quan chánh các sở thuộc xứ Bắc-kỳ ;

Các quan Hiệp-sự các nước ;

Các ông đại-biểu các sở tư cùng các hội ;

Các đại-biểu các báo-quán.

Bữa tiệc đại-biểu dân Pháp tại Hội đồng thuộc địa. — Ngày chủ-nhật 25 mars này dân Pháp ở Bắc kỳ sẽ bầu cử một đại biểu tại Thượng Hội-đồng thuộc địa. Cuộc bầu cử ấy kết quả thế nào, đến đêm mai tại phủ Thống-sứ sẽ biết vì ở các nơi phải điện về Hanoi cả để công phiếu. Vậy ngày thứ hai này công chúng sẽ được biết ngay kết quả cuộc bầu cử đó. Nghe đâu lần thứ nhất này chưa xong ngay được.

Chiếu bóng sự thương khó. — Tại rạp chiếu bóng *Palace* ở phố Paul Bert đã chiếu bóng tích « Sự thương khó đức chúa Giê-su » thuộc về Gia-tô thánh-sử, hai buổi chiếu hôm kia và chiếu hôm qua, do báo Trung-hòa đề-xướng. Hai buổi chiếu bóng ấy đông người đi xem lắm, chẳng những bên giáo, cả người bên lương, người Tây, người Nam cũng đến xem cả.

Grafferil phụ-nhân tiếp khách — Bữa thứ hai 26 mars 1928 hồi 17 giờ Grafferil phụ-nhân sẽ tiếp khách tại dinh quan Thống-sứ.

Tin hai nhà dệt ở Nam sang Pháp — Vì hãng vô-tuyến Arip bữa trước đăng tin rằng không có tin gì về hai nhà vận máy ở Nam sang Pháp là MM. Cravette và Lauhiret cho nên quan Khâm-sứ Lào có điện hỏi tình Thanhkek việc ấy. Cứ như điện-tín ở Thanhkek phúc-đáp thì ngày chủ-nhật 11 vừa rồi hai nhà đi ô-tô qua tỉnh ấy và định đi về Thượng-xiêm và sang Điện-điện.

Lại một cuộc ô-tô khác cũng từ Saigon sang Pháp. — MM. Abadie và Valret ở Saigon định ngày mai sẽ đi ô tô sang Paris bằng một cái xe nhỏ riêng Pháp, hiện B. N. C. 7 mã-lực, xe số đem lên phà để qua cầu sông các đâm, chừng đến ngày 30 này thì khởi hành. Cuộc ô-tô ấy sẽ qua những đường sau này : Pnom-phenh, Battambang, Sisophon, Bangkok, Rangoon, Calcutta, Karachi, Dorzdab, Téhéran, Bagdad, Tourquie d'Asie (Đông Thổ-nhĩ-kỳ).

Phòng Thương mại mới. — Theo giấy mời của M. Perroud là hội-trưởng mãn hạn, phòng Thương-mại đã họp ngày 23 mars hồi 17 giờ, có quan Thống-sứ đến chủ-tọa về việc đặt hội-đồng mới.

Quan Thống-sứ cùng với quan chánh văn-phòng tới nơi thì M. Ferroud mời ngài ngồi ghế chủ tọa.

M. Gougenheim là hội-viên cao tuổi nhất có đọc diễn-văn chào mừng quan Thống sứ và cám ơn ngài đã đến chủ-tọa và đặt hội-đồng mới.

Quan Thống-sứ đáp lại mấy lời ân cần. Đoạn rồi ngài ghế chủ tọa.

Số người dự bỏ là 19.

MM. Perroud được 18 phiếu bầu làm hội-trưởng ;

Demelle được 18 phiếu bầu làm phó hội-trưởng ;

Luzet được 17 phiếu bầu làm thư ký ;

Le Bouzec được 17 phiếu bầu làm thủ-quỹ.

Tại sở tuần-cảnh và mật-thám phủ Toàn-quyền. — Ngày 23 mars quan Toàn-quyền có ký nghị-định đặt tại phủ Toàn-quyền thêm một chức phó Tuần-cảnh và mật-thám (Adjoint au Directeur de la Police et de la Sureté Générale).

Chức ấy mỗi năm được phụ-cấp là 1.200 đồng.

M. Grandjean quan cai-trị hạng nhì tại Nam-kỳ nay bổ làm phó tuần-cảnh và mật-thám tại phủ Toàn-quyền.

Tại phủ Toàn-quyền — M. Albert, quan chánh cai-trị và M. Cassaing quan cai-trị hết hạn nghỉ ở Pháp sang, nay đều bổ vào phủ Toàn-quyền.

Có 18 quan cai-trị Albert sẽ bổ vào tòa phòng pháp-luật, thay quan cai-trị Grandelli vừa rồi.

Tòa án Đại-hình — Bữa thứ hai 14 mai 1928 hồi 8 giờ sáng, phiên án Đại-hình, vụ tam-tá n.uật thứ hai về năm 1928 sẽ họp, do quan số-vấn Falak chủ tọa.

Một đường không có đèn. — Công-ti điện-khí bỉ báo rằng vì việc sửa dây điện, cho nên sáng ngày thứ nhật 25 mars 1928 từ 6 giờ 30 đến 11 giờ, đường Đồng-khánh không có đèn.

Văn-phòng quan Thống-sứ mới. — Văn phòng quan Thống-sứ Auberi có đại-úy Blanchard và thiếu-úy Lebrun.

Ngài ho dư ?

Vậy nên lập-tức đến hiệu **Bào-chế CHASSAGNE,**

Số 59, phố Paul Bert, Hanoi

sẵn có thứ thuốc chữa khỏi tức khắc bệnh ho, ho gió, ho lao, ván ván, của ngài.

Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc **SIROP NOFAL.**

CÔNG-TY ALFRED & Cie

60, Bd Gambetta (đường hàng Cỏ)

HANOI

Chủ-nhiệm những nhà chớp bóng :

Hanoi : Cinéma Pathé (Bờ-hồ)
Cinéma Tonkinois
(Hàng quạt)

Haiphong : Cinéma Beaumont

Cho thuê — Mua — Và bán các thứ máy chớp bóng và các phim ảnh

Bán các khí-cụ thuộc về nghề chớp bóng Xưởng riêng để chữa

Tổ-chức hộ những nhà chớp bóng các tỉnh. Ai muốn biết thì công-ty tỉnh hộ xem mất bao nhiêu tiền.

Giá thật rẻ không đâu rẻ hơn

Điện-thoại : để giữ chỗ tại
Cinéma Pathé số 548
Nhà giấy : số 546

KHẨN TRỌNG. — công-ty Alfred et Cie không phải là công một hiệu với công-ty Société Indochine Film et Cie.

CÁC NHÀ ĐÔNG ĐỒ ĂNH NÊN BIẾT

Vì hiệu báo chí Montin, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiện ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Bichlorure de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ chung vào người đánh ảnh giá rất rẻ.

▼ Việt thư mua thất rẻ.

Cải tổ tòa Nam án. — M. Vũ đình Khôi tri huyện hạng nhất ở Sơn thương tá Bắc-ninh nay kiêm chức trợ thẩm tại tòa án đệ nhị cấp tỉnh ấy thay M. Đào-hữu Khôi đổi đi nơi khác.

M. Vũ-thiện-Bệm tri phủ hạng nhì tỉnh thương tá Bắc-giang nay kiêm chức trợ thẩm tại tòa án đệ nhị cấp tỉnh ấy thay M. Nguyễn Sản tạ thế.

M. Phan-kế-Toại tri phủ hạng nhì tỉnh thương tá Kiến-an, nay kiêm chức trợ thẩm tại tòa án đệ nhị cấp tỉnh ấy thay M. Thân trọng Hậu đổi đi nơi khác.

Cuộc đánh số giúp hội Bảo-dưỡng bị-tinh. — Những số-sau này được trúng giải và cuộc số số giúp hội Bảo-dưỡng bị-tinh, mà vừa chạy đến lĩnh giải về :

0035	0182	0277	0645	1171
1389	1806	1886	1473	1500
1511	1565	1834	1850	2124
2434	2721	3044	3161	3882
3933	3960	4803	4991	4547
4652	5080	5391	5472	5763
6256	6756	6754	6834	7199
7.45	7677	7793	8662	

Vậy ai có những vé ấy, nên đem vé đến M. Brasseur, 20 đường Amiral Courbet Hanoi, mà lĩnh giải về.

Các vấn được ai Annam có thể được bản thuốc tư. — Quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định đổi lại điều thứ nhất nghị-định ngày 31 janvier 1925 về việc các viên được sĩ bản thuốc.

Nguyên nghị-định 1925 nói rằng : « Các viên được sĩ bản xứ có bằng tốt-nghiệp trường Thuốc Đông-dương đáng 25 tuổi mà thôi không thuộc về sở y-tế Đông dương nữa, hoặc vì những lẽ gì mà khi học tốt-nghiệp ở trường ra không được vào ngạch được-sĩ thì được phép làm thuốc riêng trong địa hạt Đông-dương và Quảng-châu-Loan.

Nghị-định mới có thêm một câu là : những viên chức nào ngoài giờ-hạn cũng được làm thuốc riêng.

Vì đi xa mà bán xe ôtô :

« LÉON BOLLÉE » 16 mã-lực, 6 xi-lanh, kiểu du-lịch, 7 chỗ-ngồi, còn mới máy móc với xứa sáng lạ. Khung xe kiểu « KELSCH » số T. 4072. Hỏi tại [illegible] 7.314

PHÒNG-THÁM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương-thọ đệ nhất đẳng Bác-sĩ hội-thẩm. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fès, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập, Rmb.

Ngoại khoa, nội-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

các thứ bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 5 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 23
cuối nhà số 236

Indochine films et cinémas

33, Boulevard Henri-Rivière

HANOI

CHO THUÊ — MUA VÀ BÁN
NHỮNG PHIM-ẢNH CÁC NƯỚC

Có xưởng : làm phim-ảnh lại Đông-pháp chụp-ảnh và rửa ảnh thuê chữa máy.

JAN ĐỦ :

Các thứ máy chiếu-ảnh (cinéma)
Các thứ máy chụp ảnh
Các đồ dùng về cinéma và chụp ảnh

GIÁ CỰC RẺ

Giáp vốn, giúp công để lập những rạp cinéma ở các tỉnh nhỏ — Ai chủ ý việc nào xin đến hỏi Hội

Có máy diện chiếu-ảnh cho thuê, chiếu-rẻ hay chụp điện thắp đèn.

GIÁ RẤT HẠ

Những rạp chiếu-ảnh ở lại Đông-pháp của Hội :

Hanoi : Cinéma Palace — Cinéma Pathé và Familly-Cinéma

Haiphong : Cinéma Pathé — Cinéma Beumont

Saigon : Eden Cinéma — Fastnedo Saigon và Moderne Cinéma

Pnompenh : Excelsior Cinéma

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các người mua báo khi có việc gì viết thơ đến hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là giữ cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm đễ tìm kiếm. Kẻo cứ ngài thường hay kỳ tên vẫn tắt, hoặc thêu quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Tháng thưởng. — M. Ngô-văn-Dương, tá sự chính-sảnh hàng nhì ngạch công-chính, hàm bàn-biện viện tu-soạn (3-2), nay được thăng ký bàn-biện viện tu-soạn (3-2) về dịp xuân-thu vừa rồi.

Sách mới. — Ôn-Như, Lương-văn-Can. THƯƠNG-ĐỢ-PHƯƠNG-CHÂM, Lương-ngọc-Điền xuất-bản, in tại hiệu Thụy-Ký, giấy nhật-trình khổ 16 x 21, 40 trang, giá bán 0 $ 25.

N-uyễn-mạnh-Bổng soạn, CHUYỆN NHÀ ÔNG NGHI-YÊN, Hương-hải, thư điếm Haiphong, giấy nhật-trình, khổ 16 x 22, 34 trang, giá bán 0 $ 15.

Phê-đức-Đán trích dịch. CỔ VĂN TRÍCH DỊCH in tại Imprimerie Nguyễn-Tuyên Nam-định, giấy nhật-trình khổ 16 x 21, 166 trang, không đề giá.

CHUYỆN PHONG-ĐÓA : số 2 Mint-đức Tư thư-xạo, Hanoi in tại nhà in Mình-Trí, giấy nhật-trình khổ 16 x 22, 20 trang, mỗi quyển 0 $ 08.

Thái-Sâu Nguyễn-mạnh-Cư SÉ-TÂM LÝ, nhà văn-sĩ Hải-thành, Minh-đức Tư-thư-xạo, in tại nhà in Mình-trí giấy nhật-trình, khổ 16 x 22, 16 trang, mỗi quyển 0 $ 08.

Về hưu. — M. Lương-ngọc-Thụy, ấn sát hạng nhất, được về hưu, kể từ ngày 1er mai 1928.

M. Cát-văn-Tiến, trí phó hạng nhì được về hưu, kể từ ngày 1er mai 1928.

Người ỷ tế. — M. Hoàng-thụy-Ba, y khoa bác sĩ được bổ tiếp thuốc Đông dương tập sự (nouveau médecin indigène stagiaire) kể từ ngày 12 janvier 1928 là trước hôm ở Marseille xuống tàu.

M. Hoàng-thúy-Ba nay đã tây thuốc quyền quan Thống-sứ Bắc-kỳ bổ dụng.

Lấy tiền của bố nuôi. — Thị Dư từ thuở lên bốn tuổi số người nhà đưa đến ở làm con nuôi ông Vương-văn-Mỹ ở phố hàng Bồ số 131 đến nay đã được 8 năm. Ngày 11 Mars người bố nuôi sai đi đòi tiền ở đường Huế được 9 p. 20. Thị Dư nhận tiền rồi trốn về Nam ở nhà bà ngoại. Nay người ta đã bắt được Thị-Dư đưa vào sở Liêm xét hỏi.

Đánh quần thi. — Bốn chủ-chứt 25 mars này tổ có cuộc đánh quần thi (Simple-messieurs) Hiện đã bắt đầu [illegible] sân quần hội Cercle Sportif de Hanoi (đường cột cờ).

Cuộc thi này xem ra có vẻ hịch-liệt lắm vì có những tay tài tử đã từng nổi tiếng như Roumengous, Samarcq, Moreau Ficatol, Saumont, Le Poulain, v... v... dự cuộc.

Trung-Sơn lai-cảo.

LỄ MUA BÁO

Xin khẩn lại để các ngài được rõ biết rằng ở đâu mua báo thì phải trả trước. Vậy các độc-giả ông nào mua chỉ gửi tiền cho ; bổ không nó tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ [illegible] nhưng ai không trả trước đi sau gọi.

Ân cắp của nhà. — Ngày 16 Mars Mme Nguyễn-thị-Thảo nhà ở phố hàng Gà nên Đồng số 97 cũng với người làm công tên là Tư-vấn Nhiên quán làng Phương-quế, huyện Phượng-phúc (Hà-đông) xuống ga Đồng-văn mua gạo. Khi đi vắng, có để một cái hòm sắt đựng 500 đồng giao cho tên Nhiên giữ. Lúc về thấy mất số

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

Courfeyrac cria ;

— Rentre !

— Tout à l'heure, fit Gavoche.

Et, d'un bond, il s'enfonça dans la rue.

On se souvient que la compagnie Fannicot, en se retirant, avait laissé derrière elle une traînée de cadavres.

Une vingtaine de morts gisaient çà et là dans toute la longueur de la rue sur le pavé. Une vingtaine de gibernes pour Gavroche. Une provision de cartouches pour la barricade.

La fumée était dans la rue comme un brouillard. Quiconque a vu un nuage tomber dans une gorge de montagne entre deux escarpements à pic, peut se figurer cette fumée resserrée et comme épaissie par deux sombres lignes de hautes maisons. Elle montait lentement et se renouvelait sans cesse ; de là un obscurcissement graduel qui blêmissait même le plein jour. C'est à peine si, d'un bout à l'autre de la rue, pourtant fort courte, les combattants s'apercevaient.

Cet obscurcissement, probablement voulu et calculé par les chefs qui devaient diriger l'assaut de la barricade, fut utile à Gavroche.

Sous les plis de ce voile de fumée, et grâce à sa petitesse, il put s'avancer assez loin dans la rue sans être vu. Il dévalisa les sept ou huit premières gibernes sans grand danger.

Il rampait à plat ventre, galopait à quatre pattes, ondulait, serpentait d'un mort à l'autre, et vidait la giberne ou la cartouchière comme un singe ouvre une noix.

De la barricade, dont il était encore assez près, on n'osait lui crier de revenir, de peur d'appeler l'attention sur lui.

Sur son cadavre, qui était un caporal, il trouva une poire à poudre.

— Pour la soif, dit-il, en la mettant dans sa poche.

A force d'aller en avant, il parvint au point où le brouillard de la fusillade devenait transparent.

Si bien que les tirailleurs de la ligne rangés et à l'affût derrière leur levée de pavés, et les tirailleurs de la banlieue massés à l'angle de la rue, se montrèrent soudainement quelque chose qui remuait dans la fumée.

Au moment où Gavroche débarrassait de ses cartouches un sergent gisant près d'une borne, une balle frappa le cadavre.

— Fichtre ! fit Gavroche. Voilà qu'on me tue mes morts.

Une deuxième balle fit étinceler le pavé à côté de lui. Une troisième renversa son panier.

Gavroche regarda, et vit que [illegible] se dressa tout droit, debout, les cheveux au vent, les mains sur les hanches, l'œil fixé sur les gardes nat onaux qui tiraient, et il chanta :

On est laid à Nanterre,
C'est la faute à Voltaire,
Et bête à Palaiseau,
C'est la faute à Rousseau.

Puis il ramassa son panier, y remit, sans en perdre une seule, les cartouches qui en étaient tombées et, avançant vers la fusillade, alla dépouiller une autre gerberne. Là une quatrième balle le manqua encore. Gavroche chanta :

Je ne suis pas notaire,
C'est la faute à Voltaire.
Je suis petit oiseau,
C'est la faute à Rousseau.

Une cinquième balle ne réussit qu'à tirer de lui un troisième couplet :

Joie est mon caractère,
C'est la faute à Voltaire,
Misère est mon trousseau,
C'est la faute à Rousseau.

Cela continua ainsi quelque temps.

Le spectacle était épouvantable et charmant. Gavroche, fusillé, taquinait la fusillade. Il avait l'air de s'amuser beaucoup. C'était le moineau becquetant les chasseurs. Il répondait à chaque décharge par un couplet. On le visait sans cesse on le manquait toujours. Les gardes nationaux et les soldats riaient en l'ajustant. Il se couchait, puis se redressait, s'effaçait dans un coin de porte, pu's bondissait, disparaissait, reparaissait, se sauvait, revenait, ripostait à la mitraille par des pieds de nez, et cependant pillait les cartouches, vidait les gibernes et remplissait son panier. Les insurgés, haletants d'anxiété, le suivaient des yeux. La barricade tremblait ; lui, il chantait. Ce n'était pas un enfant, ce n'était pas un homme ; c'était un étrange gamin fée. On eût dit le nain invulnérable de la mêlée. Les balles couraient après lui, il était plus leste qu'elles. Il jouait on ne sait quel effrayant jeu de cache-cache avec la mort ; chaque fois que la face camarde du spectre s'approchait, le gamin lui donnait une pichenette.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

XÃ-HỘI TIỂU-THUYẾT, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Courfeyrac thết :

— Mày đi vào ngay !

— Lát nữa tôi xin vào.

Rồi thì nó nhảy tót ra tận ngoài đường cái.

Độc-giả còn nhớ, com-ba-nhi lính của gã *Fannicot* khi lui ra có để lại một dẫy dài những xác lính chết.

Suốt một dọc con đường rải-rác chừng hai-mươi cái xác nằm lăn ở trên gạch lát đường. Hai-mươi túi đạn đầy cho thằng Nhãi ra lượm, vô-số đạn đem vào để dự bị cho cả chiến-lũy.

Ngoài đường khói mù như sương giăng. Ai là người đã từng nom thấy một đám mây trong khe núi, ở giữa quãng hai cái ngọn cao trót-vót, thì tưởng-tượng ra cái đám khói mù đó ở giữa hai bên nhà cao thế nào. Khói bốc lên từ-từ mà chưa tan đám trước đã thêm đám sau rồi ; bởi vậy mà dần dần lại thêm mù đặc, dĩ chí bạch-nhựt cũng hóa như đêm. Quãng đường dầu ngắn mà hai bên chiến-sĩ cũng khó mà nhìn rõ được nhau.

Ngờ đâu cái cuộc bụn khói cho mù tịt đó, có lẽ là việc chí-tâm của các tướng tá bên quân-quan, mà lại lợi cho thằng Nhãi.

Khói phủ đã dầy mà thằng bé lại nhỏ người, cho nên nó ra được xa lắm mà quân-quan không nom thấy nó. Nó tha-hồ mà dốc đạn được bấy tám cái túi của lính chết, không có nguy-hiểm gì.

Nó bò rạp xuống, lúc thì nó nhảy thoăn-thoắt cả bằng bốn chân tay, cái rổ đựng chai thì nó cắn vào răng, nó quận mình, nó chui, nó lách, nó lượn-lẹo như con lươn con rắn, từ xác này sang xác kia, nó dốc những túi thuốc túi đạn nhanh-nhẩu như là con khỉ mở hạt hạnh-nhân.

Trong chiến-lũy không ai dám gọi nó về nữa, sợ nữa quân-quan ở ngoài nom được hút nó mà bắn.

Đến một cái xác tên cai, nó thấy một cái bình thuốc súng. Nó liền bỏ túi nó mà rằng :

— Trái lê này để ta ăn cho đỡ khát (bình thuốc-súng, tiếng Pháp gọi như trái-lê).

Thằng bé tiến mãi sau đến một chỗ thưa khói.

Bọn chiến-binh đứng sắp hàng nấp ở sau cái tường gạch xếp, và bọn quốc-dân-quân thành-ngoại đứng ở đầu đường bỗng thấy cái gì ngó-ngoáy trong đám khói thì trỏ cho nhau xem.

Giữa lúc thằng Nhãi đương lột đạn của một cái xác tên đội chết nằm gần cái mốc cắm đường thì một viên đạn bắn trúng ngay vào cái xác đó. Thằng Nhãi nói :

— Ô hay ! bây giờ họ lại muốn giết cả những thây ma của tôi đấy nữa, này.

Một viên đạn nữa tin vào viên gạch bật lửa ra ở ngay bên mình nó. Một viên đạn thứ ba làm đổ cái nắp đạn của nó.

Thằng Nhãi nhìn ra thì thấy đạn do ở đám quân thành ngoại mà bắn tới.

Nó bèn dựng súng-sũng dậy, để tóc bay trước gió, hai tay khuỳnh hai bên sườn, mắt thì nhìn bọn quốc-dân-quân đương bắn mà hát rằng :

Thiên-hạ xấu ở Năng-te
Lỗi ấy là bởi ông Von-te
Thiên-hạ ngu ở Ba-lê-đó
Lỗi ấy là bởi ông Lu-xơ.

Rồi thì nó nhặt lấy cái rổ, bao nhiêu đạn rơi ra lượm lên hết không bỏ sót viên nào, đoạn rồi nó lại tiến nữa về nẻo quân-quan mà lột đạn một cái xác nữa. Ở đó thì viên đạn thứ tư nữa bắn không trúng nó. Nó lại hát :

Tôi không làm nô-te (tả-khế viên)
Lỗi ấy bởi ông Von te
Tôi làm một con chim con (tiếng Pháp Oa-dô)
Lỗi ấy bởi ông Lu-xơ.

Bọn lính lại bắn cho nó phát đạn thứ năm nữa, nhưng viên đạn chỉ xui nên bôn câu làm đoạn thứ ba :

Tinh tôi hay vui cười (tiếng Pháp theo vần dưới)
Lỗi ấy bởi ông Von-te
Áo quần tôi rách-rưới (tiếng Pháp theo vần dưới)
Lỗi ấy bởi ông Lu-xơ.

Được như vậy trong một hồi lâu.

Cảnh-tượng thật là ghê-gớm mà có thú-vị. Thằng Nhãi bị bắn mà trêu cả súng. Coi bộ nó lúc ấy thích chí lắm. Thật là con chim sẻ mồ nhà đi săn. Cứ mỗi phát súng nó lại bịt ra một câu hát. Bọn lính cứ nhằm nó mà bắn hoài, bắn lắm nào cũng hụt. Bọn quân quốc-dân và bọn chiến binh vừa cười vừa nhắm súng mà bắn nó. Họ nằm xuống rồi lại nhổm lên, nó ẩn vào một cái xó cửa rồi lại nhảy xổ ra ; nó khuất đi đằng nào rồi lại thò ra ; nó chạy rồi lại quay trở lại ; nó lấy tay bưng mũi mà nhạo lại với súng, nhưng nó vẫn cứ lượm đạn hoài, bao nhiêu túi đạn nó đốc sạch, kì cho đầy cái rổ. Bọn ngụy lo ngay-ngáy mà nhìn theo nó. Cả chiến-lũy sợ run lên, nó thì cứ việc hát. Nó không phải đứa trẻ-con, mà cũng không phải người lớn ; thật là một đứa trẻ quái-lạ như thần như ma ; có kẻ ngờ nó chính là cái thằng lùn kị đạn ở trong cổ-tích. Đạn đuổi theo nó, nhưng nó nhanh hơn đạn. Nó ú-tim thà-đã gì với cái chết. Cứ mỗi khi cái mặt tẹt-mũi của Thần Chết đến gần nó thì nó lại đẹp cho một cái mà chạy.

(Còn nữa)

Khảo về y-học cổ của ta

Cẩm-nang trích lục

Âu khoa

(Tiếp theo)

Phụ lục

Nói riêng về chứng bịnh tiểu tiện

Tiểu tiện đỏ và ít là nhiệt, do hỏa hữu dư thấy bất túc, trị nên tả tâm hỏa tư thận thủy, như bài gia vị đạo xích tán.

Tiểu tiện trong và nhiều là hàn, do thấy hữu dư hỏa bất túc, trị nên ích tâm hỏa ôn thận thủy, như bài ích chí tán.

Tiểu tiện không thông lợi, là bởi tạng khí hư, nhiệt tà ẩng trệ, trị nên dùng bài ngũ linh tán gia sa tiền đăng tâm.

Sau khi đại bịnh mà tiểu tiện bỗ tắt, là do khí hư, tân dịch khô gạn, trị nên dùng bài nhân sâm tán, chớ không khai lợi được nếu khai lợi thì trung khí sụp hư, tân dịch càng háo.

Bịnh lâm, đóng tiểu tiện là bởi buồi, nhất thiết là hỏa nhiệt cả, thanh-lâm sa-lâm huyết-lâm cao-lâm cũng vậy, trị nên dùng bài bát kim sa tán cho được thanh lợi, chỉ trừ ra sau khi cấn bịnh, khí hư mà tiện lâm, thì phải dùng bài lục vị địa [illegible] không thanh lợi được.

Tiểu tiện bất cấm gọi là gì niệu, (một tiểu tiện là niệu thấy tiết xuất, thứ là bất cấm), thể con ngủ mê đái dầm, gọi là niệu sàn, đó là bởi thận và bàng quang hư hàn, trị nên dùng bài ích chí tán gia quế phụ vào cất.

Tiểu tiện vàng sẫm, mà để một lát thì đóng váng trắng như mỡ đọng, gọi là niệu bạch, đó là bởi tỉ thương trị nên dùng bài vị linh hoàn, uống thang bằng nước muối.

Tiểu tiện tắng và có gận vẫn đục, gọi là bạch trọc, đó là âm kinh hư nhiệt, trị nên dùng bài thanh tâm liên tử ẩm.

Phương giản tiện

1° Dùng thường lọc năm đồng âu nghiền mạt, gia nhập sa 1 ương, bọc trong miếng vải đỏ rắn.

2° Dùng lá tử tô nấu nước nóng cho ra bã hết, ngoài dùng muối sao chườm xung quanh rốn.

3 Dùng hành cả rễ lá tán nát ra sao nóng chườm xung quanh rốn.

4 Dùng muối hòa nước nóng uống rồi mác họng cho nôn ra.

5 Dùng bồ kếp tán mạt, thổi vào lỗ mũi cho hắt hơi.

Phương kinh nghiệm

Gia vị đạo xích tán

Tâm can nhiệt, tiểu tiện xích sáp, thì dùng phương này.

Sinh địa 1 đồng
Khô hoàng cầm 1 đồng.
Mộc thông 1 đồng
Trích cam thảo 1 đồng
Trạch-tả 1 đồng
Hậu sơn chi 1 đồng
Bạc sát bì 1 đồng
Trúc diệp 7 lá

Bắc thấp đến 10 sợi.
Sắc thang lòng không nồng nóng

Ích chí tán

Thấy hữu dư hỏa bất túc mà gì niệu, thì dùng phương này.

Ý dĩ-nhân 5 đồng (tẩm nước muối sao)
Bồ cốt chỉ 5 đồng (tẩm nước muối sao)
Bạch-vân-linh 5 đồng (tẩm rượu sao)
Các vị tán mạt, mỗi bữa dùng một đồng cân, bỏ nước muối uống.

Ngũ linh tán

[illegible]

Nhân sâm tán

Khí hư tân dịch khô gạn mà tiểu tiện không thông thì dùng phương này.

Quan quế sâm 1 đồng
Mạch môn đông 1 đồng
Xuyên-khung 3 phân
Trích-sam-thảo 2 đồng
Sinh khương 3 phiến
Sắc thang cho uống.

Hải kim xa tán

Phương này hễ a trị bịnh nữ lâm
Hương-phụ 5 đồng (sao rượu)
Xuyên khung 5 đồng (sao rượu).
Bạch-hoạt-thạch 1 đồng (sao cách thủy).
Trần chỉ xác 2 đồng (sao)
Trạch-tả 2 đồng (sao)
Xích-phục-linh 5 đồng (sao rượu)
Trần thạch nhĩ 2 đồng (bỏ bỏ)
Tân-lang 2 đồng (sao)
Các vị tán mạt, mỗi bận dùng một đồng cân hòa nước muối uống.

Lục vị địa hoàng hoàn

Phương chưa rõ ở miền thai dụng.

Vị linh hoàn

Phương chưa rõ ở miền thượng thấp

Thanh tâm liên tử ẩm

Phương này chữa trị bịnh bạch trọc
Bạch vân linh 1 lạng 5 phân
Liên tử 2 đồng
Ích chí nhân 1 đồng
Mạch môn đông 1 đồng.
Quan-già-sâm 5 phân
Viễn chí nhục 5 phân
Thạch xương bồ 5 phân
Xa tiền tử 5 phân
Bạch trạt 6 phân
Trạch-tả 4 phân
Sinh-sam-bảo 5 phân
Bắc thấp đến 10 sợi
Sắc thang uống khi lòng không.

(Còn nữa) Phàng-năng-Tĩnh

Le PARFUM des HUMANITÉS
(Sử-Ký Thanh-Hoa)
Soạn-giả : E. VATRAC
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Sách chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển . . . . 2 $ 00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển . . . . . 1 . 00
Ở các tỉnh, xin gửi thêm tiền cước gửi
Trung-kinh : 0 $ 30 thứ 2 $ 60
xứ 0 $ 20 thứ 1 $ 60
BÁN TẠI BẮC-QUÁN

SÁCH LUẬT
Quan phó Bình-thương A. Bejoan de la Bâtie, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này :
1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2 $ 00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2 . 00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. . . . . 1 . 80
4° THƯƠNG-LUẬT SƠ (Droit commercial) giá. . . . 3 . 00
(Tiền cước gửi (3 cây tính, tính ngoài)
Bộ luật này, sẽ có toàn bằng chữ Pháp cả
Bán tại bản-quán

PHARMACIE MONTÉS
TONIQUE TONKINOIS
Giá bán ngày Tết mỗi chai : 2 $ 00

Những hồi tứ đầu, đã in thành mười hai quyển một bên chữ Pháp một bên Quốc-văn, bán giá như sau này :

Phần thứ nhất
- Quyển I 223 trang, bán 0 $ 50
- » II 203 — 0 45
- » III và IV 159 — 0 35
- » V và VI 193 — 0 45
- » VII và VIII 319 — 0 65

Phần thứ hai
- Quyển I 213 trang, bán 0 $ 45
- » II và III 237 — 0 50
- » IV, V và VI 275 — 0 60
- » VII và VIII 231 — 0 50

Phần thứ ba : Quyển I, II và III 251 trang, bán 0 $ 55
Quyển IV, V, VI và VII 299 — 0 65
Quyển VIII 306 — 0 65

Ở xa đình thêm tiền cước, mỗi quyển . . . . . 0 $ 10
Cả mười hai quyển giá làm một giá, tính cước [illegible]

Nghề giống chè ở Ấn-độ — Hà-lan

Ở Chà-vỏ, phần nhiều những vườn giống chè, đều ở về phía tây đảo ấy, nhất là về ba tỉnh miền Preanger.

Những vườn chè tốt nhất ở vào những chỗ cao từ 1 500 đến 2 000 m. hơn mặt bể.

Ở Sumatra, các vườn giống chè, đều ở quanh miền Siantar, từ cõi bể Malacca đến bể Toba, cao thông được quá 1.000 m. Một trại giống chè lớn nhất ở đấy, mà số lãi thì trại giống chè lớn nhất thế-giới, cũng hơn mười bẩy không được quá 300 m.

Ở Chà-vỏ, thì những giống ở những nơi đất nhiều mùn và trũng; ở Sumatra thì chè thường giống vào chỗ đất không nhiều mùn lắm nhưng dễ thấm nước.

Người ta sắc mua các cây con, mỗi *maund* cân nặng 37 kgr, được chừng 11.000 cây; nhưng thường thường người ta lại quen mua hẳng *gantang*, tức mỗi *gantang* bằng một phần năm *maund*. Cứ mỗi *bouw* phải 2 *gantangs* cây giống, nghĩa là mỗi hectare phải 3 *gantangs*

Cây giống tốt đem ở Ấn-độ đến thì cứ mỗi một *gantangs* giá là 35 *florins*; mua ở Chà và phải 25 *florins*.

Người ta thường giống cứ cách từ cây nọ đến cây kia cách nhau 3 bộ (3 × 3). Cũng có nơi người ta giống cách nhau 3× 3,5 hay là 3 × 4 mét. Tại những vườn chè giống ở Sumatra thì người ta thường giống cách nhau 4 × 5 và cũng có khi đến 5 × 6 mét. Xem ra hình như ở Java đất tốt, giống cách nhau như thế có lợi hơn.

Khi cây giống rồi, mỗi tháng người ta lại đọn vườn thế một lần. Người ta không hay xới đất lên, vì ngại rằng chạm đến rễ cây. Trong thời-gian người ta cứ lấy tay mà nhặt cỏ, chứ không dùng đến sắc, ngại rằng đứt rễ cây.

Thường thường cây giống được một năm thì người ta bắt đầu hái lá. Nhưng là ý cũng là hái chiếu lệ mà thôi, chứ không dùng chi đến. Những là hái dùng được việc là là hái sau khi đã cắn sành lần thứ nhất rồi. Bấy giờ cứ mỗi cử-nghỉ ngơi, người ta lại hái là một lần. Hái là thì người ta cứ hái cả cáp cuối và 3 cái lá liền dưới, còn để lại một là và một búp.

Ở miền Pesgalangan, các nhà giống cho cả công nhau lập thành một hội, theo một phương pháp đồng như nhau; họ bảo nhau không bắt cứ cái là thứ ba, nhưng chỉ ngắt bớt đi một phần tư thôi, để cho cây bụi chè ở dưới mọc lên được mạnh.

Làm như thế có lẽ tốt thật, nhưng có điều khi phiền việc thêm ra. Ở nhiều nơi người ta cứ ngắt cả cành dưới là thứ ba, thì thấy cây cũng chẳng hại gì mà số lợi thu được cũng không giảm đi chút nào cả.

Ai cũng biết cái lá thứ ba dầy hơn hai lá trên, nên người ta phải để riêng nó ra. Mỗi kỳ hái lá xong, người ta chọn riêng lá ấy ra một chỗ, cũng những cành cây lẫn vào.

Vườn chè thu được mỗi héctare thu được 680 kgr chè, một vườn mỗi hectare thu được 1.00 kgr chè, thì đã biết cách trông nom có quan hệ nhiều lắm vậy.

Xem ra thì hình như chè giống được đến năm thứ 15, ấy là năm thu được nhiều lợi nhất: tính trung bình ra, mỗi hectare giống chè về năm ấy cũng có thể thu được tới 1.100 kgr chè.

Năm năm 1926, người ta đã nghiệm ra các số sau này:

Những vườn chè giống được vào sắn 15 năm thì mỗi hectare thu được 1.435 kgr chè.

Những vườn chè giống được 24 năm, thì mỗi hectare thu được 1.140 kgr chè.

Những vườn chè giống được 26 năm thì mỗi hectare thu được 1.070 kgr chè.

Giá chè ở Ấn-độ Hà-lan đem bán các nơi chè tính trung bình mỗi năm được 0 florin 50.

D. P. D.

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Tích thiện phùng thiện

(Tiếp theo)

Cách ít lâu nữa, quan Tổng-đốc An-huy nghe thấy đồi ba người thân cận nói:

— Nguyễn-Ngạn là con nhà học trò lành hiền, bị oán kẻ thù vu không cho, chứ thực tình không có thông mưu với quân hải phỉ. Đem sai binh đi bắt Nguyễn-Ngạn ở trong ngục ra, định hỏi han mấy câu rồi thả cho về, thì lại thấy một tên lính trạm đưa vào một phong thư. Mở thư ra xem, thấy trong thư nói:

— Hiện nay quân hải phỉ hình cường mạnh, đã kéo đến giáp giới tỉnh An-huy, dân gian đã nhiều nơi bị quân giặc cướp của giết người, đốt phá tàn nhẫn, khó bại không xiết kể. Quân ấy đã định ngày sắp sửa đánh lấy tỉnh thành. Hải phỉ sở dĩ kéo đến tận An-huy, là do Nguyễn-Ngạn hăng thông tin tức, gửi mật thư cho chúng báo nên đem binh đánh lấy tỉnh thành ».

Quan tổng-đốc xem thư xong giật mình kinh sợ, thì thấy có tên lính dẫn cấp báo nói rằng:

— Quân hải phỉ đã kéo đến đóng ở phía đông giáp địa hạt tỉnh này. Lại sáng lấy làm sợ hãi, toan đem Nguyễn-Ngạn ra xử vào chính pháp, nhưng còn lưỡng lự vì thấy tờ thư tố cáo nặng danh, e rằng xử ngay thì có oan tình chăng, nên không xử chính pháp vội, mà sai tống giam vào trong ngục tối.

Trịnh-phi-Dực thì khi làm tổ ra không được Nguyễn-Ngạn phải tống giam, lấy làm đắc ý lắm. Nghĩ rằng: « Bây giờ Nguyễn-Ngạn còn sống cũng như là chết, phỉ đem đầy chung thân thì phải xử tử. Thanh-lan không còn sở hi vọng lấy anh chồng ấy nữa. Nay ta nhờ bằng-nhân đến siêu học, chắc Trần-An không còn mượn cớ gì mà từ trối được ». Ngài như vậy bèn nhờ bằng-nhân đến làng An-đức nói chuyện cầu hôn.

Trần-An từ khi nghe tin Nguyễn-Ngạn mắc phải cái nạn tai bay vạ gió, trong bụng lấy làm vô cùng lấy làm lo thay mà thương thầm, không biết bao giờ quan trên xét thấu oan tình, mà tha cho nàng được khỏi tội, người đi lại ngày một, chẳng rằng Nguyễn-Ngạn là người lương thiện, quyết nhiên không khi nào lại có sự mưu thông với hải phỉ. mà cũng chẳng có ai thì đem mà vu khống cho. Chỉ duy có Phi-Dực muốn lấy Thanh-lan, ta không bằng lòng gả cho, là vì đã nhận lời gả cho Nguyễn-ngạn. Cớ là bởi cớ ấy mà Phi-Dực thù Nguyễn-Ngạn, mới vu khống cho sự oan như thế chăng. Bụng nghĩ như thế nhưng không dám nói ra. Chợt lại thấy bằng-nhân đến nói chuyện làm mối Thanh-lan cho Trịnh công-tử Phi-Dực.

Trần-An bấy giờ mới đoán biết rằng: « Phi Dực bây kế vu oan cho Nguyễn-Ngạn, để mưu sự cầu hôn chứ không sai. Lấy làm sầu riêu vô cùng, đã toan gạt đi không chịu ngồi tiếp chuyện với bằng-nhân, nhưng sự không nhận lời ấy, lại lấy lợ tìm hiểu thêm, và không cho mình là không tin với mối thù Nguyễn-Ngạn, thì không những một mình mắc phải tội mà thôi, mà sẽ toàn gia đều phải khổ sở nữa. Bất đắc dĩ phải ngồi suy nghĩ đắng, làm ra bộ ngơ ngác tìm ái để thừa tiếp bằng-nhân.

Bằng-nhân ngỏ lời làm mối Thanh-lan cho công-tử Phi Dực.

Trần-An nói:

— Xem ra tài cô đích nước là Thanh-lan cho Nguyễn-Ngạn, nhưng không nghĩ Nguyễn-Ngạn lớn lên thành kẻ tội tù, mưu thông với quân hải phỉ làm loạn nước, dân nay quan quân đã bắt được đem giam cầm vào trong ngục tối, chắc rằng bắt nhật chẳng xử tử cũng phải đem đầy chung thân; Thế là thân duyên phòng xa lại, mà cũng là phúc cho nhà cô khỏi phải gả con cho kẻ loạn nghịch. Cái hôn nhân ấy thế là đã rồi. Công-tử là nhà phú quý, bậc tài danh, kén vợ không cần gì nơi môn đương hộ đối, lại có lòng hạ cố tương cầu kẻ nữ-nhi ở nơi nhà môn hèn tiện như thế nầy, nàng tôi lấy làm hoan nghênh vô hạn, chẳng còn kén rể cho con đâu hơn được nữa. Nào bằng-nhân về nhà với công-tử rằng tôi xin vâng lời, khi nào công việc thu thả, mời công-tử qua bộ lại chơi.

Trần-An nói như thế, nhưng vẫn sầm gan tím ruột, cắn hận Phi-Dực bao nhiêu, lại càng thương tình Nguyễn-Ngạn bấy nhiêu.

Bằng-nhân về nói truyện với công-tử Phi-Dực, Phi Dực nghe nói lấy làm mừng rỡ vô hạn, bèn đem việc ấy hỏi với thầy pháp là quan Trịnh Vũ-thắc, chọn ngày lành tháng tốt để định làm lễ thành hôn. Cách ít lâu nữa, Trịnh-phi-Dực đến chơi nhà Trần-An, để xem mặt Thanh-lan là người như thế nào, mà có tiếng « ghi với *Dương-qui-phi*, *Dương-quốc-trung* và *Cao lực-sĩ*, kẻ trong người ngoài phòng khi vua *Minh hoàng* có hỏi đến thì kiếm lời cho chè đi cho. Quả nhiên là người ấy làm cho vua *Minh-hoàng* không hỏi gì đến sẽ, nên *Cảnh kỳ* mới được ung dung như thế.

Công danh dẫu bởi học hành.
Ở trong cũng có chữ tình làm duyên.

Cảnh-kỳ ở trong trốn ra, liền sai viên trưởng ban soạn mấy cái thiếp để đem đi. Kiếm các quan trên, trước hết đến chào *Lý lâm-phủ*, *Dương-quốc-trung* và mấy vị đại-thần có quyền thế nữa, xong rồi đi đến ngay phố Cầm-kỳ để vào chào *Quác-quốc phu-nhân* và quan *Cát ngự-sử*.

Khi đi đến trước cửa nhà *Quác quốc phu nhân* liền xuống ngựa, đưa thiếp vào trình xin kiến, người canh cửa ra hầu rằng:

Phu-nhân tôi không có ở trong phủ, vì sáng hôm nay thánh-thượng có đòi vào trong, mãi đến bây giờ chưa thấy về.

Cảnh-kỳ liền bảo tên canh cửa ấy lấy cái thiếp đánh, chờ khi nào phu-nhân về thì đưa trình, và nói cho rằng ngày mai sẽ lại đến bái yết.

Cảnh-kỳ nói rồi, lại trèo lên ngựa đi, thẳng đến nhà quan *Cát-ngự sử*, nhân tuyết nắc ở đâu kịp mọi nơi, khi đến nơi Trần-An mới công tử lên chơi nhà khách, tiếp đãi tử tế, rồi gọi Thanh-lan ở trong nhà ra pha nước, có ý để cho công-tử xem mặt.

Phi-Dực trông thấy Thanh-lan ra chào, nhân sơ khuyết mặt sắng sinh tươi, ngồi dung dẻn điệu, nhưng ghé lê nem nhuốn, tó quần bộ rạo, hai mắt nhấm nghiêm lại tựa như ai trời lòa, nhăn đi là đà thông bước, hai tay đờ hoang cho khỏi đâm va vào cột, lại gần đến nơi, tay sẽm lấy chuyển pế, lại rót ra ngoài, nước nóng tóe ra khay. Phi-Dực hiểu nỗi nhân mặt soi Thanh-lan mặt cảnh ghét gần mà bỏ Trần-An ra:

— Lần nay tôi vẫn nghe thiếp-bẩm nói: cô Thanh-lan tó kiểu như mây, da trắng như ngọc, miệng đỏ như hoa bình-đào, mắt sắc như kiếm tuốt, nên chỉ khao khát muốn đến tận nơi xem cho tỏ mặt, kẻo lòng còn phỉ phất đỗ nghi, sao nay lại thấy Thanh-lan lòa loét nhem nhuốc như vậy, có lẽ ông không muốn gả Thanh-lan cho tôi, mà gọi một chị hát xấu nào vào đánh trốc làm cô Thanh-lan, gượng ra cho tôi xem mặt, để tôi lấy làm chán mà tự nhiên phải bỏ đấy hẳn thôi.

Trần-An nói:

— Công-tử dạy như thế, thì thật oan cho tôi quá, chính con gái tôi là Thanh-lan đây, xin công-tử hãi gả xem nhầy ra làm chứng nếu ai không nhận nó là Thanh-lan, thời tôi xin chịu tội, không dám dối. Công-tử mở đường, thiếu hạ bỏ đi rồng cọp, chẳng qua là những miệng đồng dài, bọ đánh lừa công-tử đó mà thôi, tôi thiết tưởng người như thầy Thanh-lan thì thế, chẳng còn ai thèm kể đến nữa, công-tử có lòng thương đến, thì phúc cho nhà tôi lắm.

Phi-Dực nói: tôi tưởng rằng quốc sắc khuynh thành mới nói trọn tình duyên, chứ lại xấu mặt như thế kia, thì tôi cũng lấy thôi, không thể nào dám rước về nữa.

Nói xong đứng phắt ngay dậy, bước chân rảo ra đi một cách vàng vã, tỏ là bất hòa, từ đó trở đi, Phi-Dực không đi lại hỏi han gì đến nhà Trần-An nữa.

Nàng Thanh-lan trước kia là người đẹp có tiếng, nay thấy nói lên loạt nhem nhuốc như thế, chẳng ai cũng phải lấy làm lạ.

(Còn nữa)

LUYỆN-ĐƯỜNG

Âu Tây tư-tưởng

(La Pensée de l'Occident)

Dịch văn thư-xã

Hiện nay bản xã đã in hết bộ Ba người ngự-lâm pháo-thủ (Les trois Mousquetaires d'Alex. Dumas). Toàn bộ thành ra 18 quyển chỉ bán mỗi quyển 0$65. Được dăng làm báo quốc-văn có bộ mới quyển giá 0$25.

Từ nay khởi sự in sách Tê-lê-mặt Phiêu-lưu-ký (Les Aventures de Télémaque, par Fénelon) cũng có mỗi tuần ra hai quyển nhỏ, bộ nào quyển 0$25. Sách này thuộc về loại sách dạy dân các quốc-văn, lời lẽ như lời Luận-Ngữ. Đọc nó rất là bổ ích. Các tiệm sách bản xã bán tại Hà-nội. Ai ở xa mua lấy bản-quán gửi dần ra quyển nào gửi quyển ấy (cước gửi bản-quán chịu). Nếu mua trước 1$00 trước, chỉ nào tính tiền sách sẽ tiền cước phí sau, bản-xã sẽ có thư báo trước để các ngài gửi tiền lấy sách tiện tiếp mà xem.

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ 0$10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua bán đổi chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem lời rao vật, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn-báo, bản-quán xin tính rút xuống 0 p. 05 một dòng.

H. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một khu đất 200 thước vuông tây ở phố Bạch-mai giá rất rẻ. Hỏi M. Nguyễn-văn-Tuyên, nhỏ hàng Trống, Hanoi, sáng từ 7 giờ giờ, chiều từ 2 giờ tới 5 giờ. 5.74.

Muốn bán hai cái nhà, một nhà to và một nhà nhỏ, ở giữa phố ta buôn bán. Hỏi Dr Trương-Đình-Tri, 43, Rue Jean Dupuis, Hanoi. 7.312

Muốn bán 2 lots đất: 1er lot 211m² và 2e lot 188m² bề ngang mỗi lot 5m 80, làm nhà rất rộng, ở sau Rue Duvillier và Route Sinh-từ, Hanoi. Hỏi tại Voie 77, N° 8 (sau trường học hàng Kèn). 7.299

Xe ô-tô
(Automobiles)

Bán xe ô-tô « Renault » 10 mã-lực, máy bơm dầu sáng « Solex », chạy còn tốt lắm. Giá 1.400$. Hỏi tại: 10, Rue Charles Coulier. 7.313

Đồ-đạc
(Mobiliers)

Muốn bán đồ bày buồng ăn, xe đẹp. Hỏi tại quan Tư Pellet ở Etat-Major, Général Commandant supérieur, Hanoi 7.302

Muốn mua:
(On achète:)

Muốn tậu một con ngựa, ngựa tây hay ngựa ai cũng được, dàng cưỡi và kéo xe. Hỏi tại nhà báo. 7.171

Lạc con
(Mise nay đang không lấy tiền)
(Enfants égarés)

Tên tôi là Hoàng-văn-Cả ở tỉnh Hà-đông huyện Thanh-trì, làng Đông-nhân. Tôi có thằng con là Hoàng-đục-Học; 11 tuổi, châu đi học ở trường Lô-đúc, mà không biết châu đi chơi lạc đâu mất từ hôm 12 tháng 3 Annam. Mặt châu thì tròn và da hơi trắng.

Vậy ông bà nào thấy cháu ở đâu xin mách hộ hay là mang cháu đến lý-trưởng cái Văn-minh, làng Đông-nhân để ngũ bộ Đông-nhân phố Lò-lợn, đủ mất bao nhiêu tiền nhà tôi xin trả tiền thì tôi xin. Hoàng-văn-Cả

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

Trụ sở đặt tại Bảo-đại, Đường Phố-mị, Rừng Ba-vì
Chánh sở tại Hanoi, 42, Phố hàng Bông
Điện thoại số 188

GỖ, THAN,

Gỗ LIM XANH HẠ-LONG, tốt có chừng ... Ai cần thì đến lấy đi làm cột nhà ... Ai cần dùng làm bàn ngồi ...

MỚI TÁI BẢN

QUỐC-VĂN GIÁO KHOA THƯ

Lớp Dự-bị

Bán buôn và bán lẻ xin viết thư cho

M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý nhà in Trung-Bắc tân-văn, 61-63, Phố hàng Bông. -- Hanoi

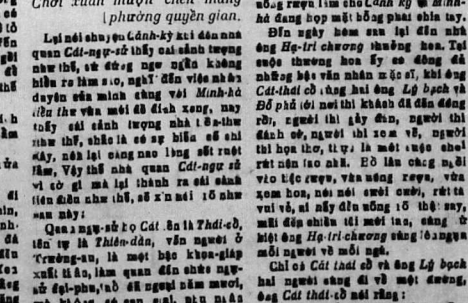

Số 13

Tam mỹ kỳ duyên

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Quan hồng-lô dẫn *Cảnh-kỳ* ở trong ban ra, cứ lên trên điện, *Cảnh-kỳ* lần phải phục xuống đất, run lên cầm cập và tâu rằng:

Hạ thần là *Chung cảnh kỳ* có ấy tự trước bệ rồng, kính cẩn thánh-hoàng vạn vạn tuế.

Vua *Minh-hoàng* liền phán rằng:

Đêm qua *Cao lực-sĩ* về phúc chỉ, nói là nhà ngươi treo một ngọc, lệ đến hỏi đọc ở tứ *Chung-nam* nên cố lên bảy ở Quỳnh-lâm cứ phải chờ mãi, nhưng may nhà ngươi được yên lành mà lại trở về, trẫm thực lấy làm vui lòng lắm.

Cảnh-kỳ dập đầu mà tâu rằng:

Kẻ ngu-thần nay tội thực đáng chết.

Vua *Minh hoàng* nói:

Nhà ngươi có tội gì đâu? Đêm qua trẫm uống rượu ở trên Hoa-đình, trăng ra gần đường ngự, thấy *Cao lực-sĩ* cùng chạng, hỏi ra mới biết là của người đi đưa thư, vậy ta ngại nếu nhà ngươi không chậm lại một ngày, thì ở kinh-thành này làm gì lại có thêm được một cái cảnh vui mới mẻ như thế. Vậy nay trẫm hỏi cho nhà ngươi làm chứng bản-lâm thêm-chí, nhà ngươi nên thử theo ý trẫm, làm hết thức phận, chớ có trễ lười.

Cảnh-kỳ dập đầu tạ ơn, rồi ở trên điện lui xuống, vua *Minh hoàng* cũng truyền cho lui chầu, trở vào trong cung.

Việc *Cảnh kỳ* đến chậm trễ như thế, nếu là người khác thì thế nào cũng bị quở trách. Nói ngay như một bữa tiệc thường của một nhà dân mời nhau, một người nhận lời mà không đến, hay là đến chậm làm cho bao nhiêu người phải chờ mình; thì ai cũng phải giận, nếu thì là một bữa yến của nhà vua rộng ơn ban cho, mình là một vị quan khác tôn tiếu, vì chậm trễ không đến, để cho ban nhiều vị quan khác phải chờ, và phải chịu nhàm điều, mất đến cả ba tối mới đến, há chẳng phải là người đã đem trái thánh-chỉ đó ru. Mà hãy giờ vì ốm chậm, vua trên không những không quở trách, lại ban lời ngợi khen, có là vì cớ gì? Là bởi có *Quác-quốc phu nhân* nghe vua lại cho tra tội cái cớ tại làm sao mà trong-nguyên lại đến chậm rễ, lỗ ra lại lộ cái chuyện xấu của mình, nên ngày đêm lòng lấy liền đi nói trước với *Dương-qui-phi*, nhờ nói hộ với vua, cho nên vua mới không hỏi đến.

Khi *Cảnh kỳ* vâng lệnh ra đi, thì *Quác-quốc phu-nhân* cũng đã đi trước rồi, *Cảnh kỳ* vào chầu *Quác-quốc phu-nhân* và quan *Cát ngự-sử*.

Khi đến nơi, thấy *Quác-quốc phu-nhân* đương ngồi trong thiếp, quỳ mọp xuống đất, *Cảnh kỳ* vẫn đứng thẳng mà nói rằng:

Kẻ hạ-thần này là bậc thư-sinh, không biết lễ-nghi, nay được đến chầu phu-nhân, thực là may mắn lắm, vậy xin phu-nhân cho phép hạ-thần được lạy.

Quác-quốc phu-nhân nghe nói, lấy làm lạ, mới hỏi rằng:

Ông là người thế nào, mà lại đến đây lạy tôi?

Cảnh kỳ lại thưa rằng:

Tôi là người ở trong thiên-hạ

Do Võ Phi Hùng Cung HS Petrus Ký (67-74) tặng huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Tư microfilms trường Đại Học Cornell

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo,
15 chân-kính
Mặt sứ kim
có chữ lộ-quang
BẢO-HÀNH 36 HÁNG
Giá..... 11$50
Bán tại hiệu :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Beri, — HANOI

HIỆU TRỊNH-XUÂN-NGHĨA
Rue du Chanvre, Hanoi — Téléph. n° 250
Mới sang mấy thứ hàng sau này bán lẻ và buôn, giá rất hời :
— Các thứ máy đánh lửa (briquets) bất kỳ đá.
— Vải may màn tây (tulle moustiquaire).
— Cỏ tây nhồi đệm (crin végétal).
— Các thứ gương lắp vào auto (pare brise auto).
— Crochets X để treo các khung tranh và đồ đạc vân vân.

KÍNH KHAI GIÁ
Hiệu tôi có bán đủ các thứ cuốc sống dùng đào tại bến Áy cùng là các thứ cuốc sống làm tại bến ta tiện bề của Áy. Xin các ngài thân-khoán chiếu-cố, tôi xin tính giá thiệt hạ hơn các hiệu khác.
Hiệu tôi có bán đủ các thứ sắt, element làm nhà ở, cửa cống, cùng là các thứ giấy gai, bao gai, bao cói, vân vân.
Hiệu tôi lại có mua cả các thứ giấy cũ phân các hạng, buôn bán công là các thứ giấy quốc-tế đã nhà nước, xin đoán rằng giá hiệu tôi giá thì hơn cũng one hơn các hiệu khác.
Nay kính cáo,
ĐỨC-LONG
86, Phố Mã-Mây, Hanoi

Thuốc PEPTO KOLA ROBIN
(Peptone, Glycérophosphate et Kola)
Là một thứ thuốc rất bổ không thuốc nào bổ kịp, chế riêng cho những người ăn không biết ngon ngủ không yên giấc, mang là một nhọc khí làm công việc gì.
Thật là một thứ rượu thuốc mùi rất thơm ngon.
Mỗi khi ăn cơm xong uống một cốc nhỏ rượu này thì chắc ý lại sức.
Có gửi bán tại các hàng thuốc
LABORATOIRES MAURICE ROBIN
13, Rue de Poissy, Paris
VÀ ĐỪNG MUA THUỐC NÀO KHÁC CẢ.

TRẦN-QUANG-MINH
Chuyên môn Đồng Hồ

199, Hàng Đồng-lờ, Hanoi
MÁY NHỜI KINH-CÁO
Thưa các quý-khách.
Bản-hiệu xưa nay chỉ chuyên về một ngành giồng răng. Giồng đủ các thứ răng, TRẮNG, ĐEN, VÀNG, BẠC, nhổ răng, chữa sâu răng, vá răng, răng đen đánh trắng, răng thưa, răng khểnh, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già gẫy hết cả hàm, làm toàn hạt hàm răng khác, đã tỉnh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nói cũng như răng thật không bận-bịu gì cả.
Vậy xin mời các quí-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm, hoặc hỏi-h n điều gì, bản-hiệu xin hoan-nghênh trân-trọng, cắt nghĩa minh-bạch, cam-đoan làm đâu được như ý, và giá tính lại rẻ hơn tất cả các nơi khác.
Các quý-khách ở tỉnh khác cần mời đến quý tính làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về Bản hiệu sẽ có người đến tận nơi làm, và giả nhời ngay
Kính cáo
TRẦN-QUANG-MINH
OUVRIER-DENTAIRE
199 Rue du Coton, Ha oi

Hoàng Quang-Thiện
BIJOUTIER
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
91, Rue des Changeurs, Hanoi
Nhà làm đồ vàng, bạc rất khéo và cẩn thận.

Dépuratif Ribal
Thuốc lấy huyết và thúc độc
Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.
Giá tiền : 1$30

Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.
Giá tiền : 0$80
Bán tại hiệu Bảo-chế
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi

Làm thế nào mà chữa được
Một người ở chốn thôn quê ngộ khi gặp có tật bệnh gì, thì chẳng ai là chẳng thường cứ tự vấn rằng : «Làm thế nào mà chữa được tật bệnh này) Vì chưng xa nơi lĩnh thành, lấy chẳng có, thuốc thì không thành thử người ốm chẳng có phương phép thuốc thang gì mà chữa chạy cả. Bởi vậy phàm các người ở chốn thôn quê, ai nấy đều cần phải tăng từ có một quyển sách nói đủ các thứ thuốc cần dùng ở chốn thôn quê và mọi điều chỉ bảo cho biết các thức dùng các thứ thuốc ấy. Hàng ngày hiệu bảo-chế Chassagne ở Hanoi vẫn tiếp được nhỏ số thư từ ở các nơi gửi về hỏi về việc ấy, nên lần nay hiệu bảo-chế ấy vẫn cố sức kiếm cách làm cho ai nấy được như ý. Nhưng ngặt vì thư gửi về hỏi càng ngày càng nhiều không thể phúc đáp riêng từng người được, bởi vậy hiệu bảo-chế ấy có soạn riêng ra một cuốn sách dầy 170 trang, viết bằng chữ Pháp, viết bằng chữ Quốc ngữ, nói kỹ càng rõ cả mọi điều khẩn thiết rất thường dùng.
Đại khái có những chương sau này :
1. NHỮNG LỜI KHẨN CẤP, nghĩa là những bệnh cần phải chữa chạy ngay lập tức nếu không thì thành ra nguy hiểm to; đại để như : Ngất, chảy máu, sông, gẫy xương, sáp nắng, thất cổ, phải gió, người đi vắn vắn....
2. LỜI KHUYÊN CÁC BÀ MẸ. Nói về cách tuyệt hảo nuôi con trẻ, mọi sự để phòng để tránh các tật bệnh cho con trẻ và các cách chữa trị các tật bệnh ấy.
3. MỌI ĐIỀU KHUYÊN BẢO VỀ VIỆC THÚ Y. Săn nghiệp người nhà quê là chỉ trông vào đàn trâu bò, súc vật trong cuốn sách ấy chúng tôi đành để một chương dài nói về sự sinh sản với giống vật mà trong nhà, cách giữ gìn cho các giống vật ấy khỏe mạnh luôn và cách chữa trị các tật trong nhà khi có tật bệnh.
4. CÁCH GIỮ NƯỚC UỐNG CHO TRONG SẠCH. Biết bao tật bệnh sinh ra là chỉ tại nước uống dơ bẩn, chứa chan những vi-trùng ; vậy cần phải làm thế nào cho nước được trong sạch mới được ; trong chương này chỉ bảo mọi cách thực hành và không tốn tiền đi gì cho nước uống được trong sạch.
5. NHỮNG BỆNH XOÀNG KHÔNG NÊN KHINH THƯỜNG. Như bệnh thấp, bệnh đau dạng đến đi đái, đau gân, bệnh ran. Mỗi bệnh ấy lại phải có nơi rõ một cách giản gì mà sưu tầy thực hành để sống hiệu lâm.
6. BỆNH SÁP DA DÀY. Nhiều người Nam mắc phải cái chứng đau dạ dày. Cứ xem trong chương này thì sẽ thấy cách chữa thấy công hiệu.
7. CÁC BỆNH TẬT CỦA ĐÀN BÀ. Đàn bà thường có tật bệnh luôn, rất dai dẳng ; nếu biết chữa cho hợp cách thì đỡ nguy.
8. CÁC BỆNH PHONG TÌNH. Rất nhiều và rất nguy hiểm cho người bệnh và cho cả con cháu nữa.
9. CÁC CHẤT ĐỘC. Một chương dài nói về các chữa các chứng nọc độc và làm giải độc vân vân..... Lại có nói đủ cả các phương thuốc lấy cùng các lời chỉ bảo rất kỹ càng về những vấn đề rất có ích cho các người ở xa gơi thành thị nữa. Cuốn sách này, ai hỏi xin cứ gửi tiền và nhắn tiền đến thì sẽ gửi sách lấy thì nên viết thư về cho
HIỆU BẢO CHẾ CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert Hanoi
Trong thư phải đính mọi tiền tem 0$10 cước để gửi. Mọi nên viết thư về xin ngay từ bây giờ, kẻo hết.

Xe đạp... Furan... Pervenche... S.A.F.
NAMABOT, 1 Frein 38$
PERVENCHE noir, 1 Frein 36$, 2 Freins 37$
FURAN noir, 1 Frein 39$, 2 Freins 40$
S. A. F. vert, Grand Luxe 42$, a l'Anglaise 44$
Toutes avec jantes demi-nickel, carter et tous accessoires

MINH-LIE, 116, Avenue Grand Bouddha, Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ
HẢI-PHÒNG
Các hàn-sĩ đỗ kỳ thi Hương-hội đồng thuộc-địa. — Ngày mai, chủ-nhật 25 mars, tại thư-viện của thành-phố sẽ đặt phòng bầu-cử lấy viên đại-biểu Tây tại Thượng hội-đồng Thuộc-địa.
Bội tín. — M. Trần-v-Hiến chủ rạp hát, có thuê Bùi-đ-Hồng Ng-thị-Tam, Trần-đức-Cung, Ng-thị-Bính Ng-v-Shương và Ng-v-Trí là sơn hát bội tin các quần áo và linh sông nơi, bỏ việc không làm.
Mất xe đạp — Trần-v-Vinh, nhà bếp, ở số 9 phố Lyon, thuê Ng-v-Sen 20 tuổi, làm ở sở thương-chính, nhà số 15 đường Bonnal, lấy của mình một cái xe đạp, giá đáng 30 đồng.
HÀ-ĐÔNG
Hỉ tín. — Đến ngày 26 mars 1928 M. Dương-tự-Thông thư ký Đông-dương ngân-hàng, là lệnh-lang ông Thiều Văn-Đính sẽ thân lệnh thân-mẫu làm lễ thành hôn tại làng Văn-đình, phủ Ứng-hòe, với lệnh-ái M. Tân-ký thương-mại tại G'a-lâm.
Vậy có lời mừng tân lang, tân giai nhân và hai họ.
PEU-LÝ
Một bọn bán vàng giả. — Mới đây một người đàn bà tên là Ng-thị-Ly, tức xã Tạ, người làng Pảo-đạm, huyện Kim-bảng, đến mách mỗ bán cho Ng-thị-Lập, buôn bán ở phố Khách, và Ng-thị-Hy, buôn bán ở phố nhà thờ, mỗi người một sơn vị bằng đồng giả bạc trắng đánh.
Những sơn vị này chúng làm cách rất khéo, nói trông ai cũng tưởng là vàng thực, sân cặng 38 lạng, chúng lại kê cho bị đặt ra những câu chuyện để cho những người tham làm khó dại dễ tin. Chúng nói hai sơn vị bằng vàng này là của một người đi phu mỏ bắt được ở bến Lào, bỏ đến thề rẻ cho nước thì chúng nói thế chả giữ, bắt được vàng thì vội trốn về, không dám hỏi đến thề rẻ ra. Lạ gì mấu tham thấy 38 cặng vàng mà giá hời có 600 p. thì làm gì mà chả mua. Bèn lấy mua đoạn bán rồi, đem vàng đi thử, và chặt ra xem, mới biết là mẫu bợm, bấy giờ mới làm đơn đi thưa đứa nói là Ng-thị-Ly ở huyện Kim-bảng, song ông huyện xét không ra, may nhờ có viên Cảm cùng viên thanh-tra về mấy người sở mật thám về đó xét, thì hiện đã bắt được cả bọn nó sáu đứa, bọn nó đã thú nhận cả rồi. Tên Lê-v-Dã, làm nghề thợ bạc, quán xã Văn-làm, huyện Kim-bảng, là đứa đầu ra những sơn vị giả ấy. Tên Lê-v-Lân quán xã Vân-làm huyện Kim-bảng, tên Lê-v-Chi trương-tuần xã Pảo-đạm tên Lê-bá-Ga tộc-biểu làng Pảo-đạm, cùng mọ nó là tên Ng-thị-Tý năm đứa này là những đứa đem vàng giả đi bán.
Hồi đến tiền thì chúng đều nói lễ quan huyện mất 150$,00 còn thì chúng chia tay nhau ăn tiêu mất cả, hiện nay bọn chúng đều bị tống giam tại nhà pha để chờ ngày kết án.

TRẢ LIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Engagements en timbres-poste)
Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình ông nào trả những tiền đều thì con thì bản-quán không nhận tiền đó trả bằng con-niêm nữa.

Việc Nam-kỳ
CHỢ-ỚN
Cháy trên 100 nhà lá. — Sớm mai ngày thứ ba 13 Mars vào lối 9 giờ rưỡi thì Bình-tây đang nhóm đông đầy bỗng nghe hô lên, lửa, vang trời dậy đất.
— Lửa cháy ở đâu?
— Ở, cháy ở đấy nhà lá đằng sau chợ.
Bấy giờ hết thảy xô hốt tinh tráng thấy xa với rằng, sợ đá giữ đến Cây-mai đầu lửa ra chạy riết đến nơi lửa cháy.
Xóm nhà lá bị lửa cháy đây ở sau bót cũ Bình-tây nơi đường Thọ-ký, vừa lớn, vừa nhỏ có hơn ba trăm cái nhà toàn là sản bọn thấy thợ và sulí trong các nhà máy ở. Lửa phát tại căn nhà của một người khách rồi nhờ gió thổi lại rai rắt nặng lên mau phần nhà lá cây vàng khô khan nên cháy lan lọ lắm.
Vài rồng rác nơi đem tưới áp xịt nước, ngót 2 giờ rưỡi đồng hồ lửa mới thiệt tắt. Ay là nhờ có vài rồng lớn ở Chợ-lớn, chớ phải như vài rồng ở lại tinh thì trông gì sự cho lại đám lửa dữ tợn đó.
Tính ra có hơn 113 nhà bị thiêu hủy, nhưng cũng may là mạng người vô hại.
Phần nhiều dân sự có dọn được đồ đạc ra nhiều lắm. Những đồ to lớn rặng nỗ dọn ra không kịp bị cháy hư hết cũng không phải là ít.
Sự tổn hại tính gộp lại cũng có bạc muôn.
Và việc hỏa hoạn nầy có bắt mới tra xét ra thì rõ tại tên khách trú Phước-kiến-Ngô-Nam buôn bán bạc gây ra có sự.
Bữa ấy Ngô-Nam nhỏ lửa nấu cơm hồng con mà nhà phiền lửi tới quyền rủ anh ta ra Công-yên nên anh ta xách nồi đi Lửa. Bỏ có ấy nồi ở nhà bếp lửa không ai coi lửa mới rớt chảy vách rồi bắt lên lên tới mái nhà mà cháy luồng (uồng cả dãy nhà thế.
Sự thiệt hại tính trên 20.000 đồng bạc vì xóm nhà lá tuy là nhà lá, song có nhiều người tài công gộc nhà có tiền nhiều. Như có người cất trong tủ 4.000 đồng bạc, và một người đàn bà Annam có một hộp nữ trang giá đáng 2.000 bị lửa hỏ lửa lẹn xớn và sự cần nên chạy ra mình không, bị lửa thiêu hết sạch. Còn nói gì bàn gỗ giường ván, nhiều mền rất đắt tiền song cũng hư hại hết.
Tên Ngô-Nam đã bị bắt tới bót tra hỏi xong rồi được tha về.
BẾN TRE
Nạn xe hơi. — Chiều ngày 12-3-28 M. Võ-văn-Vinh dit Xinh, giáo viên trường Giồng trôm ngồi xe hơi hiệu Citroen số 8691 có tên Đỗ cầm bánh, chạy lên Bến-tre. Lúc đến cầu Chợ-sậy vừa xuống dốc cầu dụng phải đứa con trai của tên Ng-v-Dài đưa xe ngựa; mới 4 tuổi quá nặng, lập tức chở đứa nhỏ đó đến nhà thương cách chừng vài giờ thì hồn đứa nhỏ đã lìa khỏi xác.
Sự đụng chạm này xét ra lỗi tại đứa nhỏ vì hai đứa đứng hai bên, nghe xe chạy rồi anh kêu em, nên chạy qua lấn xe vừa đến tránh chẳng kịp. Nếu biện nài ra thì cũng đụng vậy, song vì nhiều người can giải nên tên Dài là cha đứa nhỏ bị rải ro bằng lòng làm tờ tự thuận với chủ xe là Vinh dit Xinh mà thọ 200$00 tiền đền mạng. Xe hơi mỗi ngày một nhiều, máy móc sốt chauffeur lành chạy như tên bắn, vậy khuyên mấy nhà có con mà ở gần lộ nên coi chừng, nếu để chẳng may sự rủi ro xảy đến như con của tên Dỏi đây rồi có khóc cho cùng mi con mất thì cũng chẳng lườn lại được và ăn năn rất muộn.

TRÀ VINH-MẬU
Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bên Tàu, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở Vũ-di-sơn, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo-hạng tại trên ngọn núi cao như : Liên-tâm, Ô-long và Thủy-tiên, v. v, dùng cách hóa-học điều-chế, xa gần ai cũng biết tiếng.
Mới đây lại phát-minh một thứ trà Liên-tâm nhỏ cánh, gọi là «SONG-HỈ CHÍNH-THÁI DANH-TRÀ» cũng được nhiều quí-khách hoan-nghênh.
Nay xin đem những dấu riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để quí-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chỉ-điểm bán trà VINH MẬU:
Nam-định : phố Khách, số 144.
Hà-nội : phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương : phố Khách, số 21.
Vinh-Mậu trà hiệu cẩn-bạch.

Tin Cao-mên
Vợ chồng gì kỳ lắm nhau. — Bên bảo thông tin ông Đăng-lữ ở Kiêm-biên có cho hay rằng một tấn bi kịch trong gia-đình mới xảy ra tại Kos Thom (Binhgi Fleuve postérieur).
Ông Martin giáp việc sở Thương-chính có vợ là người Annam. Lấn nay trong gia-đình vẫn được đầm-ấm hòa-thuận, trên hòa dưới thuận, phụ xướng phụ tùy, chẳng hiểu vì sao mà ngày 1er mars vừa rồi đây hai ông bà lại sinh sự lẫy, bàn đầu vẫn còn nhỏ nhẹ sau thế mới đến chuỗi mắng nhau, đến thế nào chưa rõ mà có lẽ vợ chợt sáng lạn liền nhằm ông mà bắn. Ông ngã xuống thác liền tại đó, khi tỉnh ấy thế khi có ngất vợ chồng xum nay đầu ấp tay gối, nay lỡ gặp khúng lỉ sống mà mang tiếng giết chồng, nên thà là sống đồng tịch đồng sàng, thác cũng đồng quang đồng quách, nghĩ thế nên có bèn trở ngọn súng vô thân hầu vào một mà phải rồi cho sanh nợ trần gian.

Dư luận Nam-kỳ
Vấn đề gia đình giáo-dục
II
Dạy trẻ con cần phải hiệp với tâm lý
Ai có công đọc đến các sách ấy, rất làm lạ mà thấy các sự đặt ra, đâu đâu cái đoạn ép buộc, nặt nọ, cái không chịu cái rõ vì lẽ làm sao, không quản gì đến tâm lý nhi đồng, và chẳng kể chi đến thời tuổ trẻ nhà. Các sự nghiêm khắc quá, có khi vô lý qua cho trẻ con là những sự đáng ăn đòn mà thôi, chớ không nhận chúng nó là một hạng thế giới nhỏ thay thảo mà mịt, khó hiểu, cần phải là công sự xét, chiêm nghiệm mới khỏi lầm lạc, bắt lý lắm nào các cụ dường như cầm cái roi mây hờ hang ở trên đầu trẻ con, .. Cách dạy đỗ như thế, thì gia đình còn ở gượm vì chật hẹp, trẻ con không có tri phán đoán như hay giỏi, có lẽ mười phần công hiệu đã mười, Chỉ những gia đình tự ngày nay thay đổi rất nhiều, quyền hành của mẹ lấn lấn yên bớt, vì cớ xã hội tôn giáo ở ca vào, nên đem cách giáo dục trên kia mà thi hành với trẻ con bây giờ, thường cũng khó mà có kết quả mỹ mãn được, vậy cần cần nhất, là phải có một nền gia đình giáo dục cho hiệp tâm lý mới công ích hiệp với thời thế, trình độ nước nhà.
Kẻ làm cha mẹ ít ai để ý đến tâm lý nhi đồng đặng, dạy con tùi nay dạy, muốn con thì nay nuôi, muốn con dạy con không phương pháp như tuồng, thảo nào gia đình giáo dục không suy được ! ở các nước văn minh, các sách nói về khoa dạy trẻ con hẳng hà sa số nào sách luân lý, nào sách khoa học, nào sách tâm lý v. v. hễ có trách nhiệm làm cha mẹ có học thức ít nhiều không ai mà không đọc đến, có đọc mới biết mình lầm lạc cách nào, nhận để mà sửa đổi phương pháp dạy con cần mình, có đọc đến mới biết khoa học giáp tính mình về chỗ nào trong tri dục đức dục, thể dục trẻ con, người ta như thế, còn cha mẹ ta, cha mẹ ta thì đàng áp lực cường quyền để dạy mà thôi, chớ không biết tâm lý học là gì, khoa học là gì, nếu làm khí lầm lỗi mà không hay biết, ấy là một điều độ của cha mẹ ta đó),
Điều đó thứ nhì : cha mẹ dạy con mà không thiết chi đến trình độ thời thế nước nhà, ai cũng nói dạy cho nên người, lỡ chẳng thì như vậy, song phải tây theo cuộc tấn hóa quốc dân mà dạy con, chớ rõ đâu bịt mắt mãi, mà quên rằng gia đình là một phần tử của quốc gia, trẻ con là một phần tử của xã hội, ở nước Pháp vệ thời đại Trung-cổ nuôi con, ai ai đều muốn cho con mình trở lên một chàng tướng quân (chevalier) anh tuấn trên giáp vạn, dưới bình vực người thương của mình. Qua đến thế kỷ thứ mười bảy, ai ai đều muốn cho con mình trở lên một nhà thông thái (honnête homme,) qua đến thế kỷ 18, 19, lòng muốn lại đổi khác, coi đó thì biết rằng gia đình mà phải tùy quốc-gia phải tùy quốc gia mà dạo tạo con trẻ, cha mẹ ta có tưởng như vậy chăng ? Hay là ước muốn cho con mình làm mọi mình mãi, làm mọi cho vợ con nó mãi ? Ấy là hai điều đó.
Dạy con mà không biết tâm lý nó, chẳng khác nào cha làm vườn uốn cây trong mùa nực, bàn tọ trong mùa lạnh, sẽ hại xét thì tiết chớ than lỗ vẫn chớ than vận xui ai cũng ý như việc mình tính trước.
(Còn luận bàn)

Vợ chồng đời nay
Độ này, cái lệ cưới ở Hà-thành ta thực là lắm khí rất phù-phiếm, có lắm khi nhà gái, tuy không lấy tiền nong gì, mà thách-thức rất là cầu kỳ, như ở Phố kia mới rồi có một đám cưới, bên nhà gái thách nào...Một cân vàng, mười cái ô tô, các quan viên họ nhà gái phải mặc toàn áo gấm. Ôi, lệ cưới-xin đâu lại có thách-thức đến thế, song bên nhà gái cũng xin đi đủ hết cả.
Sau cùng bên nhà gái lại nói chưa một câu rằng : «hôm đón dâu phải có đủ tám cân chè Chính hiệu (Kim-thái) thì mới cho dâu về nhà chồng».
Liên-tâm lai cảo

Vos reins sont-ils douloureux ?

Une douleur dans le reins est une bonne raison pour se soigner, car les reins douloureux peuvent être faibles ou malades, ce qui est toujours grave.

Si vous éprouvez en plus des troubles urinaires, des maux de tête, des étourdissements, des douleurs rhumatismales et si vous avez des enflures des chevilles, employez sans retard et avec persévérance les Pilules Foster.

Pourquoi ne vous soulageraient-elles pas et ne vous rendraient-elles pas une bonne santé comme à tant d'autres ?

Depuis longtemps elles ont prouvé par leurs résultats, qu'elles possèdent au plus haut point, la vertu de tonifier les reins et de purifier le sang.

PILULES FOSTER
pour les Reins et la Vessie

La boîte : 7 fr. 50 — La double-boîte : 14 fr.
Toutes Ph^ies ou I^s. H. Bisac, pharmacien, 26, Rue Saint-Ferdinand, 26, PARIS (17e).

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chữa bệnh rất thần-hiệu về dòng dào heng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là :

HO
HO GIÓ
GHÍP (Cảm thiên-thời)
HEN

có tóm lại là hết thảy các chứng bệnh về khí-quản.

ĐIỀU-ĐỘ UỐNG : *Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa xúp, ngoài những bữa ăn.*

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã quá mười lăm tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế :

CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế để nhất hạng, kỹ nghiệp
59, phố Paul Bert, Hanoi
GIÂY NÓI SỐ 96

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Ce, Succ^rs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Agences d'annonces en Europe :
SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité
14, RUE ROUGEMONT, PARIS (IXe)

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU (hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy đáng ghê đáng sợ, vì làm cho hao mòn nói giống của chúng ta ; ấy là bệnh hao mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu các phủ tạng và làm cho giảm bớt cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời-khí nào xảy ra thì người khỏe còn có thể chống lại được chứ người đã bị bệnh hao mòn này chắc là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, sức lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn làm ăn như thường, ăn uống dễ tiêu, khỏe mạnh lạ lùng.

Ai đã dùng rồi là *Dragées Rabuteau*, thì chẳng còn sợ gì bệnh hao mòn nữa.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3945

J'offre aux Lecteurs et Lectrices
la possibilité de faire agrandir
LEURS PORTRAITS DE FAMILLE

Il suffit d'envoyer une photo, soit individuelle ou groupe sur lequel on spécifiera la personne que l'on désire faire reproduire à M. P. FLAMENT, artiste-portraitiste, 51, r. Ordener, Paris (18e), qui vous retournera, avec l'exemplaire intact, un agrandissement 30 x 40 d'un fini et d'une ressemblance irréprochables, prêt à être encadré, en port de 20 à 25 centimes, emballage solide et bien conditionné. Délai 30 jours environ. Mes travaux sont les plus artistiques, les plus ressemblants les moins chers de tout Paris. Ma devise est : *Travail, Loyauté, Nouveauté.*

Thuốc thụt **INJECTION PEYRARD**

thứ thuốc thụt này chế ra đã lâu ai cũng nhận là tinh-nghiệm hơn các thứ khác.

Đề chị bệnh lậu, mới hay lâu điều khỏi cả.

Trong 232 người Arap thì 231 khỏi hẳn y như nhờ phúc lại của các lương-y Alger.

Bán tại các nhà thuốc có danh tiếng.

Cách thức tra thuốc COLLYRE JAUNE

Bán tại hiệu Bào-chế « CHASSAGNE »
59, Rue Paul-Bert - Hanoi.

NET MẶT KHÓ COI

Có gì là ta coi thường hơn cái dinh cái nhọt nữa không? Vậy mà nhọt sẩy làm khi làm cho ta mất công nhỡ việc. Vì làm sao? Mặt mày trong trẻo mới ra người khỏe mạnh, ai thấy cũng phải mến; mặt mày đầy những chốc những mụn thì ai cũng sợ, vì người ta nghĩ rằng mình có bệnh gì kín.

Vậy mà chữa mụn, nhọt không khó gì, chỉ bôi thuốc mỡ INOTYOL một vài lần là hết.

Cô danh ca Lydia ở nhà hát Variétés tại thành Paris có nói rằng:

« Đã được mấy tháng nay tôi lên mụn khắp mặt, đến nỗi mặt mày biến đổi, tôi không giám ra hát nữa. Tôi dùng hết các thứ thuốc mà không dỡ.

Sau tôi chỉ bôi thuốc INOTYOL có một ít hôm là khỏi hết. Quả là một thứ thuốc quý-hoá vô chừng. Tôi thực hàm ơn với ngài, vì nhờ thuốc của ngài mà tôi được khỏi hẳn. Tôi có mách thuốc INOTYOL cho người quen tôi thì ai cũng phục là thuốc hay ».

Xem như thế thì đủ biết rằng thuốc INOTYOL thần hiệu vô song. Chữa các bệnh ngoài da như lở, ngứa, mụn nhọt sẩy đều khỏi hết.

Hỏi mua INOTYOL ở các hiệu thuốc

INOTYOL

GRANDS-MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

Grâce à ses principes fortifiants, le Phoscao constitue le meilleur régime alimentaire pendant la convalescence et les maladies de dénutrition générale : tuberculose, anémie, etc.

PHOSCAO

LE PLUS EXQUIS DES DÉJEUNERS
LE PLUS PUISSANT DES RECONSTITUANTS

Le Phoscao convient à tous les tempéraments et son régime est conseillé par les médecins aux bien-portants comme aux malades, aux vieillards, aux nourrices, aux dyspeptiques.

ENVOI GRATUIT D'UNE BOITE D'ESSAI

A. DARDANNE & FILS, 12, Rue de la Tour-des-Dames — PARIS (IXe)

47

Mỗi hộp : 25 fr.

CUỘC ĐÁNH SỐ

GIÚP HỘI BẢO TRỢ TRẺ CON PHÁP-VIỆT VÔ THỪA NHẬN

Những số tiền được kể sau này :

1 số được	3.000$00	29 số được	100$00
1 »	1 500,00	29 »	50,00
1 »	1.000,00	29 »	25,00

NƠI VÀ NGÀY MỞ SỐ. — Sẽ mở ở tòa Đốc-lý Hanoi ngày 1er AVRIL 1938.

GIÁ BÁN : mỗi vé . . . . **1$00**

Có bán vé tại Bản quán

Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ đề thêm tiền cước Recommandé gửi về lại, tính như sau này :

Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé : 0$20
Từ 1 vé đến 10 vé, tiền cước Recommandé : 0 25

PHARMACIE MONTÉS - HANOI
NHÀ ĐỒNG HỒ BA CHUÔNG

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỔ

33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai : **2$10**

Bán tại hiệu CHASSAGNE
59, Phố Tràng-Tiền
HANOI

DELEULE ET DETOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc đạn Hiệu « *Verney Carron* »

MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ SẼ TRẢ LỜI NGAY

EDOUARD DUBONNET & LABUSSIÈRE

QUINQUINA

嚟 那 見 述 象
益 壽 延 年 飲 之 強 健

RƯỢU NGON VÀ RẤT BỔ

UNION COMMERCIALE INDO-CHINOISE & AFRICAINE

SEULE DÉPOSITAIRE

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

GIÂY NÓI SỐ 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ENU KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm về dán bà ở cữ . . . . . Một litre :* 2$40
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai :* 1,25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai :* 1,25
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghíp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm . . . . . Một chai :* 1,50

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều . . . . . Một chai :* 0,80

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN